

Møteinnkalling

Utval:	Yrkesopplæringsnemnda
Møtestad:	Fjernmøte/video
Dato:	26.05.2020
Tid:	09:00

Dagsorden

Kl. 09:00 - 09:30 Munnlege orienteringar :
• Status fagopplæring, koronasituasjonen

Kl. 09:45 - 13:00 Sakshandsaming
(inkl. pausar og lunsj)

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet.

Melding om forfall:

Alle medlemmer vil få tilsendt ein e-post kor det vert forklart korleis forfall kan registrerast. Denne e-posten vil kome innan to dagar.

Innkallinga gjeld valde medlemmer i yrkesopplæringsnemnda. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Roger Pilskog

Utvalsleiar

Saksliste

Utvals- saksnr	Innhald	Arkiv- saksnr	U.Off
GK 10/20	Godkjenningssaker		
GK 11/20	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i yrkesopplæringsnemnda den 07.05.2020	2019/130	
	Referatsaker		
RS 11/20	Jobbsjansen	2020/41557	
	Politiske saker		
PS 11/20	Opplæringstilbodet skuleåret 2020/21 - verknader av koronapandemien	2020/43381	
PS 12/20	Høyringsvar frå Vestland fylkeskommune på NOU 2019:23 Ny opplæringslov	2020/38476	

Godkjenningssaker

GK 10/20 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Saksnr: 2019/130-15
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	11/20	26.05.2020

Godkjenning av møteprotokoll frå møte i yrkesopplæringsnemnda den 07.05.2020

Møtebok frå møtet i yrkesopplæringsnemnda den 07.05.2020 er lagt ved saka.

Møteprotokoll

Utval:	Yrkesopplæringsnemnda
Møtestad:	Video, Fjernmøte
Dato:	07.05.2020
Tid:	09:00-10:35

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Roger Pilskog	Leiar	LO
Ove Kjøllesdal	Nestleiar	NHO
Kari Daltveit	Medlem	LO
Ann-Kristin Kristoffersen	Medlem	NHO
Sølvi Olrich Sørebo	Medlem	KS
Björg Simlenes Nguyen	Medlem	Virke
Jasmin Eminovic	Medlem	UNIO frå kl. 9.15
Jill Hellem	Medlem	YS
Lillian Vabø Mongstad	Medlem	Kons. medl.oppl.kont
Kine Bratli Dale	Medlem	Nærna
Sonja Øvre-Flo	Medlem	OppKo frå kl.9.55

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Signe M. Krüger Birks	Medlem	LÆRLREPR

Frå administrasjonen møtte:

Namn	Stilling
Bekka Skaasheim	Assisterande fylkesdirektør for opplæring og kompetanse
Kenth R. Teigen Måren	Seksjonsleiar, kvalitet/opplæring, opplæring og kompetanse
Susan Husabø	Seniorrådgjevar, opplæring og kompetanse
Merethe Helland Nordnæs	Seniorrådgjevar/møtesekretær

Sakliste

Utvals-saknr	Innhald	Arkiv-saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 8/20	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste		
GK 9/20	Godkjenning av møteprotokoll frå møte i yrkesopplæringsnemnda den 17.04.2020	2019/130	
	Referatsaker		
RS 9/20	Status - Kompetanse for kvalitet	2020/42867	
RS 10/20	Kartlegging av open-skule-prinsippet ved dei vidaregåande skulane	2020/42867	
	Politiske saker		
PS 9/20	Organisering av fagskulane	2020/36638	
PS 10/20	Lokal forskrift om inntak og formidling i Vestland fylkeskommune	2020/12	

Godkjenningssaker

GK 8/20 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

Vedtak

Møteinnkallinga og sakslista vart godkjent utan merknader.

Orienteringar:

- Lærlingeundersøkelsen, ved Kenth Rune Teigen Måren, seksjonsleiar opplæring og kompetanse.
- Status koronasituasjonen, ved Bekka Skaasheim, assisterande fylkesdirektør opplæring og kompetanse.

GK 9/20 Godkjenning av møteprotokoll frå møte i yrkesopplæringsnemnda den 17.04.2020

Møtebok frå møtet i yrkesopplæringsnemnda den 17.04.2020 er lagt ved saka.

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

Roger Pilskog, leiar, stilte spørsmål om elevrepresentant Marcus Hansen Våge var tilstades på førre møte den 17.04.2020 i yrkesopplæringsnemnda.

Elevrepresentant Marcus Hansen Våge var ikkje tilstades på møtet den 17.04.2020.

Vedtak

Møteprotokollen frå møte i yrkesopplæringsnemnda den 17.04.2020 vart godkjent med merknaden ovanfor.

Referatsaker

RS 9/20 Status - Kompetanse for kvalitet

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

RS 9/20 vart referert.

RS 10/20 Kartlegging av open-skule-prinsippet ved dei vidaregåande skulane

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

RS 10/20 vart referert.

Politiske saker

PS 9/20 Organisering av fagskulane

Forslag til innstilling

1. Fagskulen i Hordaland og Fagskulen i Sogn og Fjordane blir ei eining frå 01.06.2021.
2. Prosjektnamnet Fagskulen i Vestland blir nytta i omstillingsprosessen.
3. Fylkestinget nemner opp eit prosjektstyre for den samla fagskulen 29.09. 2020.

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

Roger Pilskog, LO, sette på vegner av LO, NHO, YS, UNIO, KS, Virke, medlem frå hovudutval for opplæring og kompetanse og medlem frå hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon fram slikt forslag:

«Yrkesopplæringsnemnda støttar innstillinga, men ber om at fagskulestyra si vurdering og ønske om oppstart i 2022 blir etterkomen».

Avrøysting

Innstillinga vart samrøystes vedteke.

Pilskog sitt forslag vart samrøystes vedteke.

Innstilling til hovudutval for opplæring og kompetanse

1. Fagskulen i Hordaland og Fagskulen i Sogn og Fjordane blir ei eining frå 01.06.2021.
2. Prosjektnamnet Fagskulen i Vestland blir nytta i omstillingsprosessen.
3. Fylkestinget nemner opp eit prosjektstyre for den samla fagskulen 29.09. 2020.
4. Yrkesopplæringsnemnda støttar innstillinga, men ber om at fagskulestyra si vurdering og ønske om oppstart i 2022 blir etterkomen.

PS 10/20 Lokal forskrift om inntak og formidling i Vestland fylkeskommune

Forslag til innstilling

Fylkestinget vedtek «Lokal forskrift for inntak og formidling i Vestland fylkeskommune», datert 18.4.2020

Saksprotokoll 07.05.2020 - yrkesopplæringsnemnda

Roger Pilskog, LO, sette på vegner av LO, NHO, YS, UNIO, KS, Virke, medlem av hovudutval for opplæring og kompetanse og medlem frå hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon fram slikt forslag:

«Yrkesopplæringsnemnda meiner at om inntaksområde skal vere modellen, må det etablerast fleire område enn to. Modell 2b ser ut til å vere den modellen som ivaretek flest omsyn og tener den vidaregåande opplæringa best i Vestland. Yrkesopplæringsnemnda meiner det er viktig at det vert opna for høve til å søkje på tvers av inntakregionane for mindre fag og for dei som er busett i randsonene mellom inntaksregionane.

Same kva modell som velgast, må modellen sikre at unge som er motivert for yrkesfaglege program, kan søka på den vidaregåande skulen der det aktuelle utdanningsprogrammet faktisk finst».

Avrøysting

Innstillinga vart samrøystes vedteke.

Pilskog sitt forslag vart samrøystes vedteke

Innstilling til hovudutval for opplæring og kompetanse

Fylkestinget vedtek «Lokal forskrift for inntak og formidling i Vestland fylkeskommune», datert 18.4.2020

Yrkesopplæringsnemnda meiner at om inntaksområde skal vere modellen, må det etablerast fleire område enn to. Modell 2b ser ut til å vere den modellen som ivaretek flest omsyn og tener den vidaregåande opplæringa best i Vestland. Yrkesopplæringsnemnda meiner det er viktig at det vert opna for høve til å søkje på tvers av inntakregionane for mindre fag og for dei som er busett i randsonene mellom inntaksregionane.

Same kva modell som velgast, må modellen sikre at unge som er motivert for yrkesfaglege program, kan søka på den vidaregåande skulen der det aktuelle utdanningsprogrammet faktisk finst.

Referatsaker

RS 11/20 Jobbsjansen

Saknr: 2020/41557-6
Saksbehandlar Berit Roksvåg
Dato: 06.05.2020

Til: Hovudutval for opplæring og kompetanse
Hovudutval for kultur, idrett og integrering

Frå: Fylkesdirektør opplæring og kompetanse

Vidareføring av Jobbsjansen del B

Fylkesutvalet behandla 14.2.2020 i sak PS 18/20 disponering av løyvinga til Jobbsjansen del B. I vedtaket går det fram korleis avdeling for opplæring og kompetanse skal følgje opp saka. Vedtaket har denne ordlyden:

1. Fylkesutvalet løyver 9,7 mill. kr til avdeling for opplæring og kompetanse til gjennomføring av ordninga Jobbsjansen del b etter dei vilkår og retningslinjer som ligg føre i denne saka.
2. For fylkesutvalet er det viktig at tiltaka i Jobbsjansen del b vert gjennomført etter ein plan, og ein ber om at ein slik plan vert referatsak i junimøtet til hovudutval for kultur, idrett og integrering og hovudutval for opplæring og kompetanse.
3. Fylkesutvalet forventar at planen viser heilskap kring ordninga og kva mål som vert sett, både kvalitativt og kvantitativt for tilbod til målgruppa.

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse gjer her greie for kva vedtak som er gjort for komande skuleår og kva planarbeid som vert starta med tanke på framtidig tilbod til målgruppa. Det er ein føresetnad at vidareføring av Jobbsjansen del B skjer i samsvar med nasjonale retningslinjer og dei presieringane som går fram av sak PS 18/20.

Jobbsjansen del b skal sikre meir grunnskoleopplæring for ungdom i aldersgruppa 16-24 år, slik at dei betre kan fullføre vidaregåande opplæring. Tiltaket høyrer til fylkeskommunen sine nye integreringsoppgåver, og ordninga har gått frå å vere frivillig til å bli ein obligatorisk del av fylkeskommunen sine tiltak.

Hovudmålet med ordninga er å bidra til betre gjennomføring i vidaregåande opplæring for målgruppa 16-24 år. Ordninga skal bidra til at ungdom som har rett til vidaregåande opplæring, men som ikkje har opparbeidd seg godt nok fagleg grunnlag, slik som gode nok norskerferdigheiter, skal kunne få betre føresetnader for å fullføre vidaregåande opplæring.

Ordninga skal bidra til betre grunnskoleopplæring for innvandrarungdom i aldersgruppa 16-24 år som treng det. Målet er at all ungdom i Vestland, uavhengig av bakgrunn og kommune, skal få likeverdige opplæringstilbod og vere i lag med andre ungdomar på dei vidaregåande skulane. Målet er også å redusere fråfallet frå vidaregåande opplæring for innvandrarungdom.

Føremålet med ordninga:

Fylkeskommunen bør etablere eit forpliktande og systematisk samarbeid med relevante kommunar som har elevgrunnlag for Jobbsjansen. Fylkeskommunen bør også legge til rette for at opplæringa foregår i eit læringsmiljø der jamaldringar er til stades, dvs. på ein vidaregåande skule. Dette med tanke på at det er viktig at ungdomane vert inkluderte og integrerte i lokalmiljøet dei bur i.

Det er også ein føresetnad for ordninga at prosjekta er forankra i fylkeskommunal leiing og går inn i eit planmessig utviklingsarbeid og eit tverretatleg samarbeid.

Kva tilbod har vi dette skuleåret som stettar kravet om samhandling med kommunane?

I den nordlege delen av fylket har vi hatt grunnskuleopplæring(GMU) for dei mellom 16 og 24 som har behov for dette før ordinær vidaregåande opplæring.

Tilbodet er eit samarbeid mellom kommunane og fylkeskommunen. Det har erstatta det som tidlegare vart kalla innføringsklasser og deler av det kommunale tilbodet .

Skuleåret 2019/2020 er det samarbeid med alle kommunane i tidlegare Sogn og Fjordane, men ikkje alle hadde ungdom i målgruppa. Gruppene er lokalisert ved den lokale vidaregåande skulen ved minimum fem søkjarar i målgruppa. Kommunar utan vidaregåande skule inngår eigne avtalar med "verts kommunane". Til saman har ca. 120 elevar vore i opplæringstilbodet skuleåret 19/20, fordelt på sju skular.

Opplæringa vert gitt der ungdom vert inkludert saman med andre jamaldringar. Små grupper har vore suksessen bak tilbodet, maksimalt tolv per gruppe. Tal søkjarar er avgjerande for kor mange grupper som vert oppretta. Det er ikkje faste kvotar på kor mange søkjarar kommune og fylkeskommune kan ha. Behov for inkludering og opplæring vert prioritert slik at heile aldersgruppa vert sett under eitt, som "våre ungdomar".

Skuleåret 19/20 har nokre skular med GMU prøvd ut å tilsette ein "brubbyggjar"/tospråkleg assistent. Dette tiltaket har fått veldig gode tilbakemeldingar, og det har kome forslag på at det bør vidareførast.

Det er ingen økonomiske overføringar mellom kommunar og fylkeskommune, samarbeidet baserer seg på ei lik kostnadsfordeling. Heile ordninga, både den administrative og pedagogiske delen byggjer på fleksibilitet og dialog mellom fylkeskommunen og kommunane.

Samarbeidsavtalen regulerer kven som har ansvar for kva. Til dømes har fylkeskommunen ansvar for lokale og inntaket, og kommunen har igjen ansvaret for læremiddel og ansvarleg rektor. Lærarressursane er delte slik at ein også får eit tettare samarbeid og erfaringsdeling mellom partane.

I den sørlege delen av fylket er det dette året tilbod om å gå i kombinasjonsklasse ved Årstad videregående skole i Bergen. Tilbodet er ei oppfølging av eit toårig forsøksprosjekt ved Fyllingsdalen videregående skole 2016-2018 i samarbeid med Bergen kommune. Det er inngått ein samarbeidsavtale med Bergen kommune som mellom anna regulerer mål og målgruppe, innhald og organisering, ansvaret til rektor, kontaktlærar og koordinator, inntak, rådgjeving, pc og læremiddel, eksamen, økonomi og prosjektgruppe og styringsgruppe. Det er sett inn lærarar for morsmålsundervisning i fem ulike språk.

Kombinasjonsklassen ved Årstad videregående skole er sett saman av ti elevar med ungdomsrett og ti elevar med rett til grunnskule frå Bergen kommune. Elevtalet har vore heilt stabilt gjennom skuleåret. Arbeidet har vore samordna frå fylkeskommunen gjennom prosjekt- og styringsgruppe med deltakarar frå fylkeskommunen, skulen og Bergen kommune. Det har dessutan vore ein eigen koordinator internt på skulen. All undervisning har vore lagt til Årstad videregående skole.

Kva andre tiltak har vi?

I den sørlege delen av fylket er det skuleåret 2019-2020 tilbod om innføringsklasser ved Bergen Katedralskole og Årstad videregående skole. Elevane brukar ikkje av opplæringsretten, og det store fleirtalet vil gå over i ordinær Vg1 etter innføringsåret. For målgruppa minoritetsspråklege

søklarar i alderen 16-24 år er det også mogleg å gå Vg1 Helse- og oppvekstfag i særskilt tilrettelagde grupper ved Olsvikåsen videregående skole og Åsane videregående skole. Tilsvarande tilbod for Vg1 studiespesialisering finst ved Bergen Katedralskole.

Arbeidsgruppe som utviklar tilbodet.

Skuleåret 2020-2021 vert tilbodet om meir grunnskuleopplæring i kombinasjonsklasser ført vidare i samsvar med tilbodet som finst i dag så langt det er søkjargrunnlag til dette. Det er mykje som tyder på at vi nasjonalt vil få ein modell for denne målgruppa som inneber eit samarbeid mellom kommunar og fylkeskommune om eit felles tilbod. Den nordlege delen av fylket har gjennom fleire år utvikla ein samarbeidsmodell som har gitt tilgang til meir grunnskuleopplæring i alle deler av fylket (Sogn og Fjordane). Samarbeidsavtalar med kommunane i nordfylket har vore ein føresetnad for at tilbodet har lukkast. For Vestland fylkeskommune er det eit mål å lage eit heilskapleg tilbod til målgruppa frå og med skuleåret 2021-2022. Fylkesrådmannen nemner opp ei arbeidsgruppe som skal kome med framlegg om framtidig modell hausten 2020. Prosjektplanen skal:

- byggje på rammene som er gitt i nasjonale og lokale føringar
- byggje på resultat frå eksterne følgjeevalueringar og lokale erfaringar med tidlegare tilbod i fylket
- gje utførleg omtale av målgruppa og kva som skal vere innhaldet og kjenneteikn på kvalitet i dei tilboda som vert oppretta
- omtale inntakskrav og prosess rundt inntaket
- omtale arbeid med dimensjonering og lokalisering

Arbeidsgruppa vert sett saman slik:

- 1 representant frå kvar av dei tre seksjonane
- 1 områdeleiar
- 2 deltakarar som har direkte erfaring med grunnskuleopplæring for minoritetsspråklege

Det kan vere aktuelt å nemne opp ei referansegruppe for arbeidet med representantar for skuleleiing og kommunalt nivå. Ei slik gruppe kan til dømes vere på fire personar. Det er viktig at gruppa gjenspeglar at kommunane er ulike.

Politiske saker

PS 11/20 Opplæringstilbudet skuleåret 2020/21 - verknader av koronapandemien

Saknr: 2020/43381-76
Saksbehandlar: Linda Farestveit, Anne
Sara Svendsen, Susan
Husabø, Tor Ivar Sandvik

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	11/20	26.05.2020
Hovudutval for opplæring og kompetanse		02.06.2020
Fylkesutvalet		18.06.2020

Opplæringstilbudet skuleåret 2020/21 - verknader av koronapandemien

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet tek saka til orientering.
2. Fylkesrådmannen får fullmakt innanfor sektoren si ramme til å opprette vg3 som alternativ til læreplass ved behov.
3. Fylkesrådmannen kjem tilbake med ny status og framlegg til konkrete tiltak, oppfølging og økonomiske konsekvensar av koronapandemien i september 2020.

Samandrag

I politisk sak «justering av opplæringstilbudet skuleåret 2020/21», varsla fylkesdirektør opplæring og kompetanse ei ny sak på bakgrunn av at koronapandemien gjer situasjonen rundt opplæringstilbudet for 2020/21 usikker på fleire område. Fylkesdirektøren peika då på særleg tre utfordringar som følgje av pandemien:

- Potensielt færre lærekontraktar
- Potensielt fleire permitteringar av lærlingar/avbrot av lærekontraktar
- Elevar som har søkt utveksling i utlandet, som vel å ikkje reise ut, eller blir hindra frå å reise

Fylkesrådmannen legg i denne saka fram status for utfordringane som vist over.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I politisk sak «justering av opplæringstilbodet skuleåret 2020/21», varsla fylkesdirektør opplæring og kompetanse ei ny sak på bakgrunn av at koronapandemien gjer situasjonen rundt opplæringstilbodet for 2020/21 usikker på fleire område. Fylkesdirektøren peika då på særleg tre utfordringar som følgje av pandemien:

- Potensielt færre lærekontraktar
- Potensielt fleire permitteringar av lærlingar/avbrot av lærekontraktar
- Elevar som har søkt utveksling i utlandet, som vel å ikkje reise ut, eller blir hindra frå å reise

På bakgrunn av innhenta kunnskapsgrunnlag, legg fylkesrådmannen i denne saka fram status for problemstillingane som vist over. Det er per 05.05.2020 formidla færre søkarar til læreplass enn på same tidspunkt i 2019, og det er p.t. 387 permitterte lærlingar.

Fylkesrådmannen har fått signal som viser at fleire bransjar er usikre på kapasitet dei har for å halde på eller ta i mot lærlingar i den næraste tida. T.d. er oljeprisfallet nemnt som ein usikkerheitsfaktor som også kan påverke situasjonen i lengre tid.

Fylkesrådmannen vurderer at kunnskapsgrunnlaget ikkje er tydeleg nok til å tilrå å sette i verk konkrete tiltak på dette tidspunktet. Det er likevel tydeleg at dei største utfordringane vil vere knytt til opplæring i bedrift.

Biletet vil vere tydelegare i august/september knytt til kva konkrete tiltak det vil vere behov for å sette i verk.

Kunnskapsgrunnlag

For å vurdere mogelege konsekvensar koronapandemien kan ha for vidaregåande opplæring, har fylkesrådmannen innhenta og vurdert kvantitative og kvalitative data. Særleg har det vore sentralt å vere i dialog med bransjane og lærebedriftene om korleis dei vurderer behovet for lærlingar på kort og lengre sikt. Samtidig har fylkesrådmannen følgt med utviklinga og vurdert data på formidla søkarar til læreplass, samt kartlagt skulane sin kapasitet til å drive vg3 alternativ fagopplæring.

Dette kapittelet går gjennom kunnskapen som ligg til grunn for vurdering av situasjonen, og som ligg til grunn for oppsummering av mogelege behov for tiltak.

Kravet om at fylkeskommunen skal sette i gang vg3 opplæring i skule går fram av forskrift til opplæringslova § 6A-9

Søkarar som har lovfesta rett til opplæring etter opplæringslova § 3-1, men ikkje får tilbod om læreplass, har rett til inntak i eit programområde på Vg3 som byggjer på det programområdet på Vg2, som søkaren har gjennomført. Fylkeskommunen skal tilby søkaren opplæring i skole dersom søkaren ønskjer det, og dersom dei ikkje kan skaffe læreplass innan 1. september. Tilsvarande plikt til å tilby opplæring i skole gjeld der læreplanverket fastset eit anna opplæringsløp.

Begge dei to tidlegare fylkeskommunane har erfaring med slike tilbod, men omfanget kan bli vesentleg høgare som følgje av koronapandemien.

Tilbakemeldingar frå regionalt kompetanseforum
Avdeling for innovasjon og næringsutvikling sende 1. april ut førespurnad til lokale samarbeidsarenaar og bransjekontaktar der dei blant anna etterlyste vurderingar kring eventuelle behov for å dimensjonere opp tilbodet om alternativ vg3 fagopplæring i skule i ulike utdanningsprogram.

Under følger tilbakemeldingar slik dei kom inn frå dei ulike regionane.

Region Vest:

- Både dei vidaregåande skulane, og opplæringskontora opplever i mindre grad utfordringar innanfor lærlingsituasjonen i regionen, på tross av koronasituasjonen.
- Dei fleste elevane på vg2-linjene har tilgang til lærlingplassar frå hausten
- De fleste lærlingane som nærmar seg fagprøve opplever at næringslivet og kommune ønskjer å fullføre utdanningsløpet.
- Øygarden kommune tar inn 20% ekstra lærlingar frå hausten, og næringslivet må følgje opp.

Sunnhordland:

- Mange bedrifter i Sunnhordland har vald å stå ved dei tilsettingane av lærlingar som er gjort i starten av året, då dei veit at dei har behov for kompetanse på andre sida av krisa.
- Koronakrisa har ført til at bedriftene tar inn litt færre lærlingar enn det som først var planen. Til tross for usikkerheit og nedgang ser bedriftene stort behov for lærlingar og rekruttering på lang sikt, og ønskjer å prioritera inntak av lærlingar.
- Det er ein svært krevjande situasjon bedriftene står i, og horisontane er uklære. Det er risiko for (fleire) permitteringar ved ytterlegare svikt i oppdragsmengd, kansellering av kontraktar osv. I verste fall kan dette medføre at bedrifter ikkje har tilgjengeleg kapasitet på jobb, til at det er forsvarleg å drive opplæring av lærling(ar). Difor er det høgst naudsynt at det blir oppretta vg3-tilbod kommande skuleår; både med tanke på elevar som ikkje får læreplass, men også med tanke på elevar som har læreplass, som i dag arbeider med ein høg risiko for at dei under læretida må returnere til skulen dersom bedrift ikkje klarar å innfri forpliktinga som følgje av reduksjon av bemanning i eiga bedrift.
- Behovet for lærlingar i bedriftene, opp mot ønske om læreplassar frå elevar i vg2 vil vere med på å avdekke behovet for dimensjonering av alternativ vg3 opplæring. Vg3 kan og delvis gjennomførast i bedrift. Kværner har tidlegare gjennomført vg3 industriteknologi, i staden for vg3 i skule.
- Som eit tillegg til å dimensjonere opp for eit auka behov for vg3 opplæring, vil også støtte/tiltak som i størst mogeleg grad hindrar permitteringar ved bedriftene hjelpe til at elevar får læreplass og at bedrifter kan ha lærlingane sine i arbeid, og unngå permitteringar.
- For å stimulere til drift og for å unngå unødvendige permitteringar, kan det vere mogeleg å supplere tiltaka retta mot næringslivet med ei ordning der det er høve for bedrifter å søke om lønstilskot?

Sogn og Nordhordland melde ikkje om nokre behov for vg3-tilbod i denne innspelsrunda.

Permitteringar

Tabellen under viser tal permitterte i Vestland, per 04.05.2020.

	Tal på lærlingar/lærekandidatar som er permittert pga. koronasituasjonen sidan 1. mars	Løpande kontrakter
Bygg- og anlegg	37	1698
Design og handverk	90	231
Elektrofag	63	986
Helse- og oppvekstfag	0	1182
Medier og kommunikasjon (gamal ordning)		7
Naturbruk	4	123
Restaurant- og matfag	102	262
Service og samferdsel	35	606

Teknikk og industriell produksjon	56	1389
SUM i fylket	387	6484

Tabellen viser tal lærlingar som er råka av permitteringar. Frisørane og kokk- og servitørbransjen har mange permitteringar, det same har tømrrarfaget og elektrikarfaget. Dette [samsvarer med det nasjonale biletet](#). Per 05.05.2020 var det ingen lærlingar som hadde blitt sagt opp (mista læreplassen sin) pga. koronasituasjonen. Dette kan likevel endre seg i tida framover.

Gjennomføring av fagprøver

Situasjonen med spreiding av koronavirus har konsekvensar for gjennomføring av fag- og sveineprøvar. Vestland fylkeskommune har opna for gjennomføring av fag- og sveineprøvar så langt det er mogeleg.

Prøvenemndene må i kvart tilfelle vurdere i samråd med prøvestad og kandidat om det er mogeleg og forsvarleg å gjennomføre prøven. Gjeldande nasjonale føringar for smittevern skal alltid vere ein del av denne vurderinga.

At fag- og sveineprøvar blir forseinka vil ha innverknad på inntak av nye lærlingar i bedriftene.

Formidling til læreplass

At ein søker blir registrert formidla betyr at fylkeskommunen har fått beskjed om at vedkomande har fått læreplass.

Per 05.05.2020 er det formidla 611 søkarar i Vestland. Tilsvarende var det den 08.05.2019 formidla 705 i Hordaland og den 15.05. 2019 339 formidla i Sogn og Fjordane. Totalt er det 433 færre formidla ungdommar til læreplass i Vestland i år enn i mai 2019.

At talet på formidla søkarar har gått ned viser at formidlinga går seinare, og kan vere ein indikasjon på at færre totalt sett blir formidla til læreplass.

Intensjonsavtalar om læreplass

Fylkesrådmannen har sendt ut tusen tilpassa e-poster til lærebedrifter, der det var høve til å justere tal intensjonsavtalar i høve til kva som var registrert i februar. Per 04.05.2020 hadde 30,6 % av bedrifter og opplæringskontor svart. Desse står for 58,3 % av alle intensjonsavtalane som er skrive.

Ser ein bort frå maritime fag, er det meldt ein reduksjon på 180 intensjonsavtalar. Maritime fag melder om eit auka behov for 84 læreplassar.

Tilbakemeldingar frå skulane på kapasitet vg3 i skule

Alle dei vidaregåande skulane i Vestland blei spurt om kva kapasitet skulane har til å eventuelt ta inn elevar/lærlingar til alternativ vg3 sluttopplæring i skule skuleåret 2020/21. 23 skular melde tilbake at dei har kapasitet til å opprette vg3 alternativ fagopplæring i skule. Totalt er det kapasitet til å gi tilbod i alle yrkesfaglege utdanningsprogram, bortsett frå naturbruk. Høgast kapasitet er det i teknikk og industriell produksjon, bygg- og anleggsteknikk, elektrofag og restaurant- og matfag.

Konsekvensar ved nedstenging av skulane

Dei vidaregåande skulane i Vestland fylkeskommune har blitt spurd om korleis situasjonen rundt skulestenging og heimeundervisning har påverka fråfallet i skulen. Dei aller fleste skulane melder om positive erfaringar med heimeundervisning, og fleire skular melder at ein del elevar har betre utbytte av nettundervisning enn vanleg skule. Dei meiner at elevane får betre arbeidsro og slik også lettare for å konsentrere seg.

Når det gjeld elevane på vg2 yrkesfag er dei generelle tilbakemeldingane at dei fleste elevane har takla heimeundervisning godt, men at dei har sakna praktisk arbeid i verkstaden. Elevane er svært godt nøgde med å vere attende på skulen i dei praktiske faga. Mange kunne nok ønskje seg enda fleire timar på skulen. Når det gjeld fråfall for denne gruppa er den generelle tilbakemeldinga at det ikkje er fleire som står i fare for å falle i frå, få IV eller stryk no enn det var før skulen stengde - det er generelt dei same elevane som står i faresona.

Tilbakemeldingane frå skulane viser at det så langt ikkje er teikn på at organisering og gjennomføring av opplæringa gjennom denne perioden fører til ein lågare gjennomføringsgrad for elevane. Viss dette skulle vise seg å stemme når gjennomføringsreslutata for skuleåret ligg fjøre, vil det ikkje vere behov for å planlegge for særleg auka kostnader gjennom at elevar må ta opp fag som følgje av koronapandemien.

Fylkesrådmannen si vurdering av noverande situasjon i dei mest utsette sektorane

I dette kapittelet vurderer fylkesrådmannen status i dei mest utsette bransjane, oppsummerer utfordringsbiletet og peiker på mogeleghe område kor det er sannsynleg at tiltak vil måtte setjast i verk.

Intensjonsavtalar/læreplassar

Fylkeskommunen brukar intensjonsavtalar som ein av indikatorane for tal læreplassar. Opphaveleg blei intensjonsavtalene for 2020 sette opp i februar månad. Tala viste då at både i sum og innanfor dei enkelte lærefaga såg 2020 ut for å bli eit år med bra balanse mellom søkarar til læreplass og mogelegheitene for å få plass. Koronapandemien har endra denne situasjonen. I avsnitta under vurderer fylkesrådmannen status for dei ulike sektorane.

Bygg- og anlegg

Generelt er det årleg større etterspurnad etter lærlingar enn det er søkarar. Tømrarfaget skil seg litt ut frå dei andre byggfaga her. Dei fleste søker tømrarfaget, slik at tilbod og etterspurnad er betre balansert der enn i t.d. betongfaget. Det kan sjå ut som at bransjen nedjusterer planane for inntak i tømrarfaget. Bedriftene har hatt ein del permitteringar, og uttrykkjer også ei viss uro over den framtidige leveransesituasjonen. Store delar av innkjøpa blir gjort i utlandet, noko som har gitt ein sårbar situasjon no. Det er derfor bekymring for at leveransesituasjonen kan gi meir langsiktige, negative verknader.

Design og handverk

Frisørfaget utgjer det store lærefaget innanfor design og handverk. Søkartala til frisørfaget har gått nedover over fleire år, og det er derfor stor etterspurnad etter lærlingar i høve til kor mange som vil utdanne seg den vegen. Signala frå bedriftene er ikkje urovekkande så langt. Sjølv om bedriftene måtte stenge og gå til permitteringar, ser det ut for at bransjen har tru på framtida. Lærlingane er i stor grad framleis permitterte pga. smitterisikoen i bedriftene.

Elektrofag

Elektrobransjen har hatt og har mange permitterte lærlingar i Vestland. Dette blir forklart med ordresituasjon, smitterisiko i tenestebil, m.m. Signal frå bransjen er at mange bedrifter er avventande. Samstundes etterspør bransjen i nordfylket fleire lærlingar.

Helse- og oppvekstfag

I helsearbeidarfaget, ambulansefaget og barne- og ungdomsarbeidarfaget er det lite truleg at koronasituasjonen vil gjere store, negative utslag. Samtidig justerer ein del private barnehagar ned planane sine for lærlinginntak pga. ny bemanningsnorm for barnehagane.

Naturbruk

Naturbruk er eit lite utdanningsprogram målt i tal på lærekontraktar. Bransjen har hatt enkelte permitterte lærlingar. Det er registrert ein liten nedgang i talet på intensjonsavtalar som følge av koronapandemien.

Restaurant- og matfag

Så langt ser det ikkje ut som at bedriftene nedjusterer planane for lærlinginntak i særleg grad. Bransjen blei hardt råka av nedstenginga av samfunnet 12. mars, og har høge tal på permitterte. Samstundes er dette eit utdanningsprogram der søkartala har gått nedover over år, og det er mykje større etterspurnad etter lærlingar enn det er søkarar.

Teknikk og industriell produksjon

Innanfor dei lærefaga som har bakgrunn i vg2 industriteknologi er det bekymring og nedjusterte forventningar å spore. Mange av bedriftene innanfor desse faga er underleverandørar til oljeindustrien, som kan vere ei av forklaringane. Det er ein liknande tendens for brønnefaga.

Innanfor dei maritime faga (matrosfaget og motormannfaget) er biletet motsett. Bransjen etterspør fleire lærlingar enn det er tilgjengeleg.

Oppsummering av mogelege behov

På grunnlag av den innhenta informasjonen og fylkesrådmannen sine vurderingar av situasjonen i dei ulike fagområda, er det truleg at det vil vere behov for vg3 alternativ opplæring i skule i fleire programområde/lærefag:

- Lærefag ut frå vg2 industriteknologi
- Tømrarfaget
- Elektrikarfaget
- Landbruksmaskinmekanikar

I tillegg vil det mest truleg vere søkarar til fleire andre lærefag som ikkje får læreplass, men der søkartalet er så lågt at det vanskeleg let seg gjere å opprette eigne vg3-tilbod. Desse søkarane har rett til å fullføre opplæringa si, og her må ein sjå på løysingar med å samle fleire tilgrensande lærefag og samarbeid med bedrifter om opplæringa.

Dersom gjennomføring av fagprøver blir vesentleg forseinka, med konsekvensane at søkarane i år må vente, kan det vere naudsynt å sette i gang kortare kurs i samarbeid med opplæringskontor og bransjar. Slike tiltak kan avhjelpe ventesituasjonen og i tillegg gje dei betre føresetnader for å starte og fullføre læretida.

Konsekvensane av forventa forseinking vil vere at færre har fått læreplass per 1.september, samanlikna med i fjor. Likevel er det signal i innspela frå arbeidslivet som tyder på at fleire kan få læreplass utover hausten og vinteren. Det betyr at vg3 som alternativ til læreplass i ein del fag ikkje bør settast i gang så tidleg som tal søkarar til læreplass kan tilseie. Vg3-klassane blir også finansiert av til tilskot til lærebedrift, og ein bør ikkje sette i gang eit større omfang vg3-klassar før læreplassituasjonen er tydelegare avklart.

Ut frå endringar i situasjonen ut over våren og sommaren kan det likevel bli tydeleg at det vil vere eit klart behov for alternative vg3-klassar i nokre lærefag. På grunnlag av at dette kan bli sannsynleg, tilrår fylkesrådmannen at fylkesdirektøren får fullmakt til å sette i gang slike naudsynte klassar, innafor sektoren si økonomiske ramme.

Vg3 påbygging til generell studiekompetanse

I arbeidet med sak om justering av opplæringstilbodet for 2020/21 såg fylkesrådmannen allereie teikn som tyda på at koronapandemien ville gje store utfordringar for opplæring i bedrift, og tok med det omsyn til eit auka behov for vg3 påbygg til generell studiekompetanse.

Politisk vedtak om å ta ned kapasiteten på vg3 påbygging til generell studiekompetanse blei ikkje effektuert i sak PS 15/20 justering av opplæringstilbodet for 2020/21.

Vg2 i utlandet

Vestland fylkeskommune tilbyr elevar frå heile Vestland eit [kompetansegevande vg2-tilbod i utlandet](#). Tilboda blir administrert av dei aktuelle skulane, som har ansvaret for oppfølging gjennom skuleåret.

Vestland fylkeskommune gir tilbod om følgjande utanlandsopphald (dei såkalla «hordalandsklassane»):

Skule	Trinn	Utdanningsprogram	Programområde
Amalie Skram vgs	vg2	Studiespesialisering	Realfag Språk, samfunnsfag og økonomi
Askøy vgs	vg2	Elektrofag	Automatisering

			Data og elektronikk Elenergi
Askøy vgs	vg2	Studiespesialisering	Realfag Språk, samfunnsfag og økonomi
Knarvik vgs	vg2	Studiespesialisering	Realfag Språk, samfunnsfag og økonomi
Kvam vgs	vg2	Studiespesialisering	Realfag Språk, samfunnsfag og økonomi
Voss gymnas	vg2	Studiespesialisering	Realfag Språk, samfunnsfag og økonomi

Det er totalt 77 primær søkerar til desse tilboda for skuleåret 2020/21. Ved ein gjennomgang av søkertala, har alle utanom seks elevar også søkt eit anna ordinært vg2-tilbod i VLFK.

Jamfør gjeldande lokal inntaks- og formidlingsforskrift, har elevane rett til eit vg2-tilbod på skulen dei går på vg1 på. Primær søkerane til utanlandstilbod vil få tilleggspoeng, på lik line med alle andre, som gjer at dei er sikra eit tilbod på vg2 skulen dei tek vg1 på. Dei seks søkerane som ikkje har søkt ein skule i VLFK blir direkte kontakta, så også dei vil vere sikra eit tilbod.

I tillegg til å kunne søke ovannemnde tilbod, kan elevane søke utanlandsopphald i regi av private/ideelle organisasjonar. Fylkesrådmannen har ikkje oversikt over kor mange søkerar dette dreier seg om, men historisk sett er det i underkant av 100 kvart år. Desse elevane søker også skuleplass anten i eit privat eller offentleg tilbod.

Fylkesrådmannen har gjennomført eit nytt prøveinntak for å kvalitetssikre at det er nok tilgjengelege plassar på dei skulane søkerane har rett til oppflytting frå vg1 til vg2 på. Kapasiteten i skulane er tilstrekkeleg, og det vil ikkje vere behov for å auke opp klassetalet på vg2 som følge av at elevane ikkje gjennomfører eit utanlandsopphald skuleåret 2020/21.

I ein normalsituasjon vil det i stor-Bergen vere ledig kapasitet for elevar på vg1 til å søke til og få plass på ein annan skule på vg2. I ein situasjon der ingen vel, eller blir forhindra frå, å reise til utlandet, vil elevplassane på vg2 vere fylte, og det vil vere lite rom for å byte skule frå vg1 til vg2.

Økonomi

Det er på noverande tidspunkt for tidleg å seie noko konkret om kva økonomiske konsekvensar koronapandemien kan gi. Fylkesrådmannen vil kome tilbake til mogelege konsekvensar gjennom sak i september 2020.

Vedtakskompetanse

Fylkesutvalet har vedtaksmynde

Vurderingar og verknader

Økonomi: Ingen verknader i denne saka. Mogelege økonomiske konsekvensar vil framkome i sak i september.

Klima: Ikkje relevant.

Folkehelse: Ikkje relevant i denne saka.

Regional planstrategi: Ikkje relevant.

Konklusjon

Fylkesrådmannen har fått signal som viser at fleire bransjar er usikre på kapasitet dei har for å halde på eller ta i mot lærlingar i den næraste tida. T.d. er oljeprisfallet nemnt som ein usikkerheitsfaktor som også kan påverke situasjonen i lengre tid.

Fylkesrådmannen vurderer at kunnskapsgrunnlaget ikkje er tydeleg nok til å tilrå å sette i verk konkrete tiltak på dette tidspunktet. Det er likevel tydeleg at dei største utfordringane vil vere knytt til opplæring i bedrift.

På grunnlag av den innhenta informasjonen og fylkesrådmannen sine vurderingar av situasjonen i dei ulike fagområda, er det truleg at det vil vere behov for vg3 alternativ opplæring i skule i fleire programområde/lærefag:

- Lærefag ut frå vg2 industrideknologi
- Tømrarfaget
- Elektrikarfaget
- Landbruksmaskinmekanikar

Per 05.05.2020 er det formidla 611 søkarar i Vestland. Tilsvarende var det den 08.05.2019 formidla 705 i Hordaland og den 15.05. 2019 339 formidla i Sogn og Fjordane. Totalt er det 433 færre formidla ungdommar til læreplass i Vestland i år enn i mai 2019. At talet på formidla søkarar har gått ned viser at formidlinga går seinare, og kan vere ein indikasjon på at færre totalt sett blir formidla til læreplass.

Det er signal i innspela frå arbeidslivet som tyder på at fleire kan få læreplass utover hausten og vinteren. Det betyr at vg3 som alternativ til læreplass i ein del fag ikkje bør settast i gang så tidleg som tal søkarar til læreplass kan tilseie.

Ut frå endringar i situasjonen ut over våren og sommaren kan det likevel bli tydeleg at det vil vere eit klart behov for alternative vg3-klassar i nokre lærefag. På grunnlag av at dette kan bli sannsynleg, tilrår fylkesrådmannen at fylkesdirektøren får fullmakt til å sette i gang slike naudsynte klassar, innafor sektoren si økonomiske ramme.

Fylkesrådmannen vil kome tilbake med ny sak i september når biletet vil vere meir tydeleg om kva konkrete tiltak det vil vere behov for å sette i verk.

Saknr: 2020/38476-3
Saksbehandlar: Kristine Lovise Angelsen

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	12/20	26.05.2020
Hovudutval for opplæring og kompetanse		02.06.2020
Fylkesutvalet		18.06.2020

Høyringsvar frå Vestland fylkeskommune på NOU 2019:23 Ny opplæringslov

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet for Vestland fylkeskommune vedtek høyringsvaret på NOU 2019:23 «Ny opplæringslov», slik det kjem fram av saksutgreiinga.

Samandrag

Regjeringa oppnemnde 22. september 2017 eit utval som fekk i oppgåve å utgreie og vurdere behovet for rettsleg regulering av grunnskuleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (grunnopplæringa).

Utgreiinga viser at dagens opplæringslov med forskrifter på mange måtar er eit velfungerande regelverk, men at det også er utfordringar med dagens regelverk. Utvalet føreslår ny opplæringslov, som er meint å erstatte dagens opplæringslov. Utvalet foreslår også prinsipp for regelstyringa for å bidra til at lova og det underliggende regelverket også over tid blir eit godt og effektivt styringsvirkemiddel på grunnopplæringa sitt område.

Rune Haugsdal
fylkesrådmannBjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Framlegg til innspelsnotat til samling for Forum for opplæringskontorer .._
- 2 Høyringsvar frå OKSU NOU2019 23 og 25 21.04.20

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I september 2017 sette regjeringa ned eit utval som fekk i oppgåve å utgreie og vurdere behovet for rettsleg regulering av grunnskuleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (grunnopplæringa). Utvalet var leia av Jon Christian Fløysvik Nordrum. Mandatet til utvalet var å føreslå ny opplæringslov og overordna prinsipp for regelstyringa av grunnopplæringa.

Utvalet leverte si utgreiing NOU 2019:23 «Ny opplæringslov» til kunnskaps- og integreringsministeren 13. desember 2019. Kunnskapsdepartementet sende utgreiinga ut på høyring 30. januar 2020 med høyringsfrist 1. juli 2020. Komplett oversikt over høyringsnotatet med tilhøyrande underlag kan hentast på regjeringen.no. Kunnskapsdepartementet ber kommunar og fylkeskommunar om å vidaresende høyringsbrevet og høyringsnotatet i eiga verksemd og oppsummere dei ulike innspela i ein felles høyringsuttale.

Samtidig med NOU 2019:23 sende Kunnskapsdepartementet ut ei høyring på NOU 2019:25 «Med rett til å mestre. Struktur og innhold i vidaregåande opplæring». I høyringsbrevna ber departementet kommunane og fylkeskommunane om å svare på høyringane kvar for seg. Departementet vil sjå innspela i samanheng i det vidare arbeidet med forslag til ny opplæringslov. Om den vidare prosessen skriv departementet at dei tek sikte på å sende høyringsnotat med forslag til ny opplæringslov på høyring våren 2021. Høyringsuttalane til NOU 2019:23 vil vere viktig i deira arbeid med det komande høyringsforslaget. Dei skriv vidare at regjeringa tek sikte på å legge fram eit lovforslag om ny opplæringslov for Stortinget våren 2022.

Mandatet til utvalet

Mandatet til utvalet var å utgreie og vurdere behovet for regulering av grunnopplæringa sitt område. Siktemålet for arbeidet er eit regelverk som tek vare på måla og prinsippa i grunnopplæringa slik desse er nedfelt i opplæringslova sin føremålsparagraf og sentrale styringsdokument. Samtidig må regelverket sikre at kommunane og fylkeskommunane som skuleeigarar har tilstrekkeleg handlingsrom til å fremje kvalitetsutvikling i skulen.

Vestland fylkeskommune sitt arbeid med høyringa

Opplæringssektoren har hatt NOU-en på høyring med frist for å kome med innspel seinast 16. april 2020. Innspela frå sektoren er innarbeidd i felles høyringssvar frå Vestland fylkeskommune. Innspela frå opplæringskontor og partane i næringslivet er i tillegg lagt ved saka. Sjølv om dette er lagt ved saka betyr ikkje det at fylkeskommunen stiller seg bak og er einig i alle innspela frå desse. Sidan vi er bedne om å samle alle innspel frå sektoren i ein felles høyringsuttale, meiner fylkesrådmannen at det likevel er formålstenleg å legge dei ved vårt høyringssvar.

NOU 2019:23 er eit omfattande dokument, og det gjeld både grunnskulen og vidaregåande opplæring. Det vil seie at fylkeskommunen har ikkje sett på dei kapitla som gjeld grunnskulen. Vidare er det samtidig sendt ut ei høyring på NOU 2019:25, og departementet har bedt kommunane og fylkeskommunane om å svare på høyringane kvar for seg. Dersom det er tema som vert behandla i begge høyringane, kan det vere vi likevel berre omtalar det i eitt av høyringssvara slik at det ikkje vert ei dobbelbehandling.

Vedtakskompetanse

Jamfør reglement for folkevalde organ og delegering i Vestland fylkeskommune er det fylkesutvalet som kan vedta ei fråsegn på vegne av fylkeskommunen (pkt. 6. Reglement for folkevalde organ og delegering).

Vurderingar og verknader

Kapittel 19 - Elevane si medverking og skuledemokratiet

I kapittel 19 drøftar utvalet høvet for å lovfeste skuledemokrati og elevane sin rett til å ytre seg. Det er fleire grunner til at skuledemokrati er viktig. For det første er skuledemokrati viktig fordi det oppfyller elevane sine grunnleggande demokratiske rettar. For det andre bidrar skuledemokrati til opplæring i demokrati gjennom demokratisk praksis. For det tredje bidrar skuledemokrati til eit godt skulemiljø.

I utgangspunktet er forslaga ein vidareføring av gjeldande rett. Men føresegna om elevane sin medverknad og skuledemokrati er samla. Det presiserer at skuledemokrati er viktig. Forslaga oppnar for meir fleksibilitet for skulane for å gjennomføre eit faktisk demokrati, ikkje berre tomme rollar og organ. Utvalet oppfordrar til å ha organ som elevråd, men det er ikkje er tilstrekkeleg å ha eit organ som ikkje har nokon faktisk betydning og som ikkje er representativt for elevane på skulen. Utvalet skriv at ein kan spørje seg om det er nødvendig å lovfeste en slik rett. Elevane har uansett rett til å organisere seg. Det følger av den alminnelege organisasjonsfridomen i Grunnloven § 101.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er einig i framlegget om å regulere elevane sin rett til å ytre seg og bli høyrd sjå forslag til § 2-2 første avsnitt. Det er føremålstenleg å regulere plikten for skulen til å samarbeide med eleven sine foreldre, sjå forslag til § 2-3.

Fylkesrådmannen er ikkje einig i at det er tilstrekkeleg med berre ei føresegn om skuledemokrati som både omfattar elevane og foreldra, sjå forslag til § 2-4.

Fylkesrådmannen meiner det vil vere føremålstenleg å lovfeste at kvar skule skal ha eit elevråd. Det er ikkje behov for meir foreldreinvolvering enn det er i dag (foreldremøte, foreldresamtalar med meir). Det bør vere føringar på elevdeltaking i råd og utval. Det kan vere fordelar med valfridom av organisering av elevdemokrati, men utfordringa kan vere at elevdemokratiet vert pulverisert. Det er ønskeleg med ein viss minstestandard og/eller rutine.

Fylkesrådmannen er ikkje einig i føresegna om at organ for brukarmedverking i skulen ikkje vert vidareført. Det bør vere ein lov eller forskrift om minstestandard og/eller rutine. Ein må effektivisere og omstrukturere lov og utval. Vidare meiner fylkesrådmannen at skulemiljøutvalg og skuleutvalg må eventuelt slåast saman. Vidare bør elevane ha møterett i LAMU i saker som vedkjem dei.

Kapittel 20 Plikt til å delta aktivt i opplæringa, oppfølgingsplikt og om lekser

I kapittel 20 vurderer utvalet om det framleis skal vere lovfesta at elevar og lærlingar har ei plikt til å delta aktivt i opplæringa, og om kommunane bør ha ein plikt til å følge opp elevar med høgt fråvær. I kapittelet vurderer utvalet også om det skal presiserast i loven at kommunar kan pålegge elevane å gjere oppgåver utanfor skuletida (lekser).

Forslaga er ei vidareføring av gjeldande rett, men utvalet føreslår å lovfeste og presisere enkelte av reglane. Utvalet understrekar at aktiv deltaking i opplæringa er viktig for fellesskapet på skulen. Plikten til aktiv deltaking i opplæringa har derfor betydning utover den individuelle vurderinga i orden og åtfærd.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Utvalet føreslår å lovfeste ein plikt for kommunane og fylkeskommunane til å følge opp elevar med høgt fråvær frå opplæringa sjå forslag til § 2-2 andre avsnitt. Fylkesrådmannen er einig i dette forslaget. Til dette oppmodar fylkesrådmannen at departementet utarbeider sentrale retningslinjer. Dette for å hindre at det vert for stor skilnad på korleis elevane vert følgt opp.

Fylkesrådmannen støttar elles i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld plikt til å delta aktivt i opplæringa, oppfølgingsplikt og om lekser.

Kapittel 21 Samarbeidet mellom skulen og foreldra

I kapittel 21 vurderer utvalet om det framleis bør vere ei eiga føresegn om foreldresamarbeid.

Opplæringslova § 1-1 slår fast at opplæringa sitt formål skal oppfyllast «i samarbeid og forståing med heimen». Gjeldande regelverk slår fast at skulen skal halde kontakten med foreldra, avhalde foreldremøte, invitere til samtale med kontaktlærar og elles sørge for informasjon og varsling om forhold som gjeld eleven. Det er til dømes også reglar om varsling av foreldra når det er tvil om eleven ikkje vil få vurdering med karakter, jf. forskrift til opplæringslova § 3-7.

Utvalet føreslår å vidareføre reglane om foreldresamarbeid med språklege endringar, sjå forslag til § 2-3.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er einig med utvalet sitt forslag. Fylkesrådmannen meiner at departementet må, slik som i dag, gje forskrift om foreldremøte på vg1/vg2 og foreldresamtalar, jf. kap. 20 i forskrifta. Det er fornuftig å ha med ein minstestandard på det og ordninga fungerer godt slik det er i dag.

Kapittel 24 Rett til vidaregåande opplæring, minoritetsspråkleg perspektiv

Kapittel 24 handlar om ungdommar sin rett til vidaregåande opplæring, ofte kalla ungdomsretten. Kapitlet handlar også om retten til ekstra tid til vidaregåande opplæring og om prinsippet om at vidaregåande opplæring skal vere gratis.

Retten til vidaregåande opplæring er i dag regulert i opplæringslova § 3-1. Utvalet føreslår å vidareføre retten til vidaregåande opplæring. Utvalet føreslår ingen realitetsendringar i føresegna om gratisprinsippet i vidaregåande opplæring. Det vert likevel føreslått enkelte språklege endringar for å forenkle og klargjere føresegna.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Utvalet sitt forslag er at det skal verte stilt krav om eit visst omfang av grunnskuleopplæring for at ein elev kan verte rekna for å ha fullført grunnskulen, sjå kapittel 24.4.3 og forslag til § 6-1 første avsnitt første setning. Fylkesrådmannen er einig i forslaga til utvalet, men det er viktig å presisere kva «eit visst omfang» inneber.

Eit forslag frå utvalet er at det vert innført ein rett til eit år med ekstra grunnskuleopplæring ved ein vidaregåande skule for dei ungdommane som avsluttar 10. trinnet i grunnskulen utan å ha tilstrekkeleg med opplæring til å få vitnemål, sjå forslag til § 3-1 tredje avsnitt. Fylkesrådmannen er einig i dette forslaget, men erfaring viser at det ekstra opplæringstilbodet som fylkeskommunen tilbyr i dag ofte blir valt bort til fordel for å gå i ordinære klasser. Elevgruppa vert opplevd ofte å ha dårleg tid, og vil fullføre opplæringa raskast mogleg. Dette på tross av grundig rådgjeving frå både kommune og fylkeskommune. Fylkesrådmannen meiner det difor bør bli vurdert om opplæringstilbodet bør vere ein rett, men også ein plikt for elevar med behov for det.

Kapittel 26 Organisering av opplæringa

Kapittel 26 handlar om organisering av opplæringa. Det handlar for det første om lengda på skuleåret, fastsetting av skuledagar og feriedagar (ofte kalla skulerute) og dagleg skuletid. Dette er i dag regulert i opplæringslova §§ 2-2 og 3-2. Kapitlet handlar også om gruppestørrelse, forholdstal mellom tal lærarar og tal elevar og inndeling i grupper. I dag er dette regulert i opplæringslova § 8-2 og i forskrift med heimel i opplæringslova § 8-3.

Utvalet sitt forslag er stort sett ein vidareføring av gjeldande rett, med enkelte språklege endringar. Nasjonale reglar kan vere et verkemiddel for å motvirke at avgjerder som skal bygge på fagleg-pedagogiske vurderingar vert påverka av økonomiske motiv. Etter utvalet si vurdering bør det difor vere reglar om gruppestørrelse også i ny opplæringslov.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Når det gjeld forslaget om gruppestørrelse og forholdstal mellom lærarar og elevar er fylkesrådmannen stort sett einig. Fylkesrådmannen er einig i forslaget om at det er eit krav om at lærar som hovudregel er til stades i all opplæring (omtalt i kapittel 39.4.1) Men det er viktig å presisere unntak for å ha fleksibilitet i opplæringa, til dømes i høve elevar som er utplassert og elevar som jobbar med prosjekt.

Utvalet føreslår at elevane berre kan deles inn i grupper etter kjønn dersom det er særleg tungtvegande grunner til å gjere det, sjå forslag til § 13-2 fjerde avsnitt. Fylkesrådmannen er einig i utvalet sitt forslag, men ber om at «særleg tungtveiende grunner» vert presisert. Her vil skulane ha behov for rettleiing.

Utover dei presiseringane som er nemnd over støttar fylkesrådmannen utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld organisering av opplæringa.

Kapittel 28 - Opplæring der lærar ikkje er til stades saman med elevane (fjernundervisning)

I dette kapitlet vurderer utvalet om opplæringa skal kunne verte gjennomført som fjernundervisning, og under kva føresetnader.

Dagens opplæringslov opnar for fjernundervisning i enkelte tilfelle og det er uklart om det elles er tillate. Fjernundervisning er ein måte å organisere undervisning på der eleven og læraren ikkje er fysisk til stades same stad, men har kontakt gjennom tekniske hjelpemiddel. I dag skjer fjernundervisning som oftast som nettundervisning. Utvalet sitt forslag er ei klargjering og ønske om ein presisering av gjeldande regelverk. Utover dei høva der fjernundervisning eksplisitt er tillate, er ikkje fjernundervisning regulert i opplæringslova.

Utvalet meiner difor det er behov for å klargjere i kva tilfelle opplæringa kan bli gjennomført utan at lærar og elevane er fysisk til stades på same sted.

Utvalet sitt forslag er at det skal vere tillate å gjennomføre opplæringa utan at læraren er fysisk til stades samen med eleven som får opplæring, dersom læraren og eleven kan kommunisere effektivt med tekniske hjelpemiddel, og kommunen dessutan kan godtgjere at det er gode grunnar for å organisere opplæringa slik, og at opplæringa er trygg og pedagogisk forsvarleg, sjå forslag til § 13-3.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen støttar i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld opplæring der lærar ikkje er til stades saman med elevane (fjernundervisning).

Kapittel 29 Vidaregåande opplæring i bedrift.

I dette kapitlet har utvalet vurdert forhold som er særøigne for fagopplæringa.

Dette gjeld særleg godkjenning av lærebedrifter og rettar og pliktar for lærlingar, lærebedrifter og fylkeskommunen. Utvalet har også vurdert spørsmålet om ein lovfesta rett til læreplass.

Stort sett er det ein vidareføring av gjeldande rett, men med nokre endringar. Mellom anna føreslår utvalet å forenkle lovtekst og heller ha ordningar som gjeld mindre grupper kandidatar i forskrift til opplæringslova. Utvalet har føreslått å ikkje lovfeste opplæringskontora sin rolle og å ikkje vidareføre lære kandidat sin rett til spesialundervisning.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er stort sett einig i utvalet sine forslag. Fleire opplæringskontor i Vestland fylkeskommune har sendt inn innspel til høyringa. Fylkesrådmannen støtter fleire av momenta og har tatt desse med i høyringssvaret. Alle innspela frå opplæringskontora er også lagt som vedlegg til høyringssvaret.

Eit av forslaga til utvalet er at retten til spesialundervisning for lære kandidat ikkje vert vidareført.

Fylkesrådmannen er ikkje einig i dette forslaget. Fylkesrådmannen ønsker at retten til spesialundervisning for lære kandidat vert vidareført og at lærlingar også bør kunne få spesialundervisning. Opplæring i skule og opplæring i bedrift er likeverdige opplæringsarenaer. Det bør vere ein lovfesta rett for lærlingar og bedrifter til å få hjelp både i individ- og systemsaker.

I framlegg til ny opplæringslov fell omgrepet lære kandidat vekk. Det at dei som i dag blir kalla lære kandidat heller ikkje vil ha lovfesta rett til spesialundervisning lenger, vil medføre at desse personane blir meir utfordrande å formidle til opplæring i bedrift. Utan øymerka midlar til lære kandidatane vil dei få ein endå vanskelegare overgang til arbeidslivet. Fylkesrådmannen les av framlegget at meir skule kan vere ei alternativ løysing for desse personane, men erfaring tilseier at dette er eit dårleg alternativ. Sjansen for å lukkast er større om dei kjem tidleg ut i arbeidslivet, med ein god plan for opplæringa. Erfaringa med lære kandidatordninga er svært god i dei fylka som har teke den i bruk fullt ut. Yrkesfagleg fordjuping er særst viktig for denne gruppa med elevar, slik at dei kan finne sine styrker og knyte kontakt med arbeidslivet.

Eit anna forslag frå utvalet er at det ikkje skal vere ein terskel for heving av kontrakten om opplæring etter ønske frå lærlingen, sjå forslag til § 8-3 andre avsnitt . Fylkesrådmannen støtter dette forslaget og er einig i at det er tilstrekkeleg at fylkeskommunen skal sjå til at partane er samde om sluttdato.

Utvalet føreslår at opplæringslova ikkje skal gi saksbehandlingsregler for hevingssaker, irekna at det ikkje er ein lovfesta rett til å uttale seg munnleg før det vert fatta vedtak om heving . Fylkesrådmannen meiner det er viktig at lærlingen får rett til å uttale seg slik at fylkeskommunen har plikt til å undersøke om hevinga er reell. Opplæring i skule og opplæring i bedrift er likeverdige

arenaer. I skule får eleven sluttsamtale, sjå forskrift til opplæringslova kapittel 22. Ved heving bør det vurderast om rådgjevingsplikta er oppfylt og forskrift til opplæringslova 22-1 bør òg omfattast til å gjelde lærlingar.

Utvalet føreslår å endre ordlyden slik at yrkesopplæringsnemndene sitt råd ikkje lenger skal ha avgjerande vekt. Fylkesrådmannen meiner at yrkesopplæringsnemndene ikkje må miste mynde til å ta avgjerder. Det er behov for eit partssamansatt organ i kvart fylke. Vidare meiner fylkesrådmannen at fylkeskommunen gjennom yrkesopplæringsnemnda framleis må godkjenne lærebedrifter.

Vidare har utvalet føreslått å endre nemninga fagprøve til prøve. Fylkesrådmannen føreslår fagprøve som fellesnemning for alle som får fagopplæring i bedrift. Ordet prøve er for generelt, og fagopplæringa bør ha ei eiga nemning for sluttdokumentasjon, på lik line med skulen sin eksamen.

Om opplæringskontor

Utvalet føreslår at opplæringskontor ikkje vert regulert i opplæringslova, og dermed heller ikkje kan verte godkjent som lærebedrift. Fylkesrådmannen støttar ikkje dette forslaget. Fylkesrådmannen føreslår at opplæringskontor vert omtala i ein eigen paragraf i opplæringslova og at dei skal søkje om å bli godkjent av fylkeskommunen. Det er uheldig at dei i dagens lov er regulert som lærebedrift. Det skapar uklare ansvarsforhold mellom opplæringskontor og medlemsbedrift. Der det skal regulerast, må rollene til opplæringskontor, medlemsbedrift og lærebedrift tydeleggjerast.

Det må stå kven som har ansvar for kva. Alle må ha ei sjølvstendig godkjenning frå fylkeskommunen. Som ein konsekvens av forslaget til utvalet vil opplæringskontora ikkje lenger ha høve til å teikne lærekontraktar på vegne av sine medlemsbedrifter, og bedrifta vil miste den formelle, faglege og administrative støtta som eit medlemskap gir. Opplæringskontora må difor framleis kunne teikne kontraktar og ta vare på det juridiske ansvaret. Medlemsbedriftene er hovudsakleg små og mellomstore verksemder med under 100 tilsette som ønsker assistanse til å vidareutvikle og kvalitetssikre si lærlingordning. Fylkesrådmannen meiner at forslaget difor må avvisast slik det no er formulert.

Utvalet føreslår vidare at kravet om at internkontrollen skal bli gjennomført av den faglege leiaren i samarbeid med representantar for arbeidstakarane, vert erstatta av eit krav om at representantar for arbeidstakarane skal få ta del i arbeidet med internkontroll, sjå forslag til § 8-11.

Der bedriftene er medlem av opplæringskontor, tilrår fylkesrådmannen at opplæringskontoret får ta del i arbeidet med internkontroll rundt tilrettelegging av opplæring og vurdering av lærling. Med opplæringskontoret som ansvarleg part for lærekontrakt, vil kontoret ha ansvaret for at gjeldande lover og forskrifter for fagopplæring vert følgde av medlemsbedriftene

Kapittel 31 Universell opplæring og individuell tilrettelegging

Dette kapitlet handlar om dagens føresegn om tilpassa opplæring og spesialundervisning og forslag til ny regulering av disse tema, inkludert ny terminologi.

Retten til spesialundervisning er ein sentral rett i opplæringslova, og rettane er meint å vere eit sikkerheitsnett for elevar som ikkje får tilfredsstillande utbytte av den tilpassa opplæringa og difor har behov for ytterlegare tilrettelegging. Undersøkingar viser at det er fleire utfordringar med dagens tilbod til barn og unge med behov for slik tilrettelegging i skulen. Utfordringane er beskrive og drøfta i ein rekke rapportar, meldingar til Stortinget og NOU-ar. Det er brei einigheit om at

- mye av spesialundervisninga blir gitt av personar som ikkje oppfyller opplæringslova sitt krav til fagleg og pedagogisk kompetanse
- spesialundervisning verkar sosialt stigmatiserande for mange barn
- mange barn får hjelp for seint
- PP-tenesta utfører oppgåver som er knytt til kompetanse- og organisasjonsutvikling, berre i avgrensa omfang

Det er grunn til å tru at desse problema ikkje nødvendigvis eller berre skuldast regelverket, men korleis regelverket vert implementert og praktisert.

Spesialundervisning er etter utvalet si meining ein upresis og utdatert nemning. Uttrykket gir inntrykk av at det berre omfattar undervisning, og at den undervisninga som vert gitt, er spesiell. Dette harmonerer dårleg med den faktiske situasjonen. Utvalet føreslår at universell opplæring vert innført som ny nemning for tilpassa opplæring og at individuelt tilrettelagt opplæring vert innført som ny nemning for spesialundervisning.

Ved å endre nemningane som nemnt ovanfor, får man same ordpar som i likestillings- og diskrimineringsloven: universell og individuell. Utvalet føreslår også at forsterka innsats vert innført som ny nemning, og at slik opplæring delvis skal erstatte innhaldet i dagens føresegn i opplæringslova § 1-4 om intensiv opplæring.

Utvalet føreslår at (1) universell opplæring, (2) forsterka innsats og (3) individuelt tilrettelagt opplæring vert innført som nye nemningar, sjå forslag til §§ 10-1, 10-2 tredje avsnitt og 10-3, at forsterka innsats skal gjelde all opplæring og ikkje berre lesing, skiving og rekning.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen støttar tredelinga. Det er vår vurdering at PPT berre skal skrive sakkunnig uttale knytt til (3) individuelt tilrettelagt opplæring.

Forslaget frå utvalet er at forsterka innsats skal gjelde for elevar på alle trinn, og at den kan vare i ein kort periode og i lengre periodar. Fylkesrådmannen støttar at forsterka innsats kan vere pedagogiske vurderingar gjort i skule for kortare periode. Fylkesrådmannen støttar ikkje at elevar skal få forsterka innsats over lengre periodar, med til dømes eineundervisning, opplæring med eigne planar og opplegg. Ved lengre tilbod som inneber avvik med avvikande organisering og innhald må det vere samtykke frå elev og føresette. Fylkesrådmannen sin vurdering er at det må vere klare anbefalingar om kor lenge ein elev kan ha forsterka tilbod. Skulen må ha tett dialog med heim og elev ved forsterka innsats. Det må vere informasjonsplikt til føresette om forsterka innsats i grunnskulen. I vidaregåande opplæring held det at elev samtykker.

Eit anna av utvalets forslag er at dagens føresegn om opplæring av elevar med behov for alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK) ikkje vert vidareført. Fylkesrådmannen si vurdering er at retten til alternativ og supplerande kommunikasjon må komme fram gjennom sakkunnig vurdering om individuelt tilrettelagt opplæring.

Vidare føreslår utvalet at kravet om at kvar kommune og fylkeskommune skal ha ein PP-teneste vert vidareført sjå forslag til § 10-12. Fylkesrådmannen støttar lovforslaget om å vidareføre lova. Det er eit behov for å formalisere kompetansekrav til dei tilsette i PP- tenesta, samt lovfeste ein bemanningsnorm.

Fylkesrådmannen er samd i at PP-tenesta sitt mandat vert utvida, slik at arbeid ikkje berre skal rettast mot elevar med «særlege behov». Hovudvekt av PP-tenesta sitt mandat må likevel rettast mot elevar som har behov for forsterka innsats og individuelt tilrettelagt opplæring.

Fylkesrådmannen støttar elles dei andre vurderingane og forslaga til utvalet når det gjeld universell opplæring og individuell tilrettelegging.

Kapittel 32 Opplæringspråk, skriftsspråk, læremidlar og digital læringsanalyse

Fylkesrådmannen har her valt å berre kommentere momentet om læremidlar og digital læringsanalyse då resten av kapittelet stort sett omhandlar grunnskule.

Utvalet har drøfta det rettslege grunnlaget for at skulen skal kunne behandle personopplysningar i forbindelse med digital læringsanalyse. Utvalet har ikkje som mål å ta stilling til kva for digitale læremidlar som er lovleg å bruke, korleis konkrete behandlingsaktiviteter som er lov eller korleis konkrete personopplysningar som kan behandlast.

Dagens regulering består i hovudsak av ulike krav til forsvarleg bruk i opplæringslova og reglane i personopplysningsloven. Truleg er dette tilstrekkelege rammar på lovnivået. Det er likevel behov for å sjå samla på bruken av digital læringsanalyse og i samband med det også behovet for å gi åtferdsnormer for bruken av slike innan grunnopplæringa. Det er klart at ein slik vurdering krev omfattande arbeid.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Forslaget til utvalet er at regjeringa setter ned eit offentleg utval som skal vurdere bruk av digital læringsanalyse i skulen. Fylkesrådmannen er einig i forslaget.

Kapittel 33 - Opplæring i og på dei samiske språka

I kapittel 6 i dagens opplæringslov vert retten til samiskopplæring i både grunnskulen og vidaregåande opplæring regulert. Når det gjeld samiskopplæring i vidaregåande skule etter dagens regelverk, har ingen elevar i vidaregåande ein individuell rett til opplæring på samisk.

Utvalet viser innleiingsvis til at vi har eit særleg ansvar for å vareta omsynet til samane, som ein konsekvens av internasjonale konvensjonar og nasjonale reglar. Utvalet meiner at skulen har ei avgjerande rolle for å sikre viktige rettar for samane og føreslår difor hovudsakleg ei vidareføring av gjeldande regelverk. I tillegg har utvalet vurdert enkelte styrkingar av rettane mellom anna med ei utviding av rett til samisk opplæring i vidaregåande for ikkje-samiske elevar. Samtidig føreslår utvalet ei avgrensing av tal elevar utanfor samiske forvaltningsområde som kan få opplæring i samisk.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er ikkje einig i at det skal vere ei avgrensing av tal elevar utanfor samiske forvaltningsområde som kan få opplæring i samisk. Fylkesrådmannen vurderer at retten til opplæring i samisk utanfor samiske forvaltningsområde bør gjelde uavhengig av kor mange elevar i kommunen som ønsker slik opplæring. Dette er mellom anna i tråd med innspelet frå Sametinget. Avgjerda bør ligge lokalt hos kommunen. Til samanlikning kan ein til dømes sjå til Sverige der skulen har plikt til å tilby slik opplæring dersom det er minst éin elev som ønsker opplæring i eit minoritetsspråk. Plikta gjeld så fram det finns eigna lærarressursar. Dette har vore gjeldande praksis i tidlegare Hordaland fylke. Praksisen er kostnadskrevjande, men som oftast gjeld det berre ein til to elevar per skuleår.

Utvalet føreslår også å ikkje vidareføre at departementet kan gi forskrifter om at visse vidaregåande skular skal tilby opplæring i eller på samisk eller i særskilte samiske fag. Dette er fylkesrådmannen ueinig i. Fylkesrådmannen ser det som ein føremøn at opplæring i samisk skjer i eit samisk språkforvaltningsområde. Mangel på samiskspråklege tilsette kan vere ei utfordring og rekruttering vil truleg vere enklare i eit samiskspråkleg område. Dersom opplæringa vert lagt til andre språkområde, fryktar ein for kvaliteten på opplæringa.

Fylkesrådmannen støttar elles i hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld opplæring i og på dei samiske språka.

Kapittel 35 - Språkopplæring for elevar med eit anna morsmål enn norsk eller samisk

I dagens regelverk har elevar i grunnskulen og i den vidaregåande opplæringa som har anna morsmål enn norsk eller samisk, og som ikkje kan godt nok norsk til å følge den ordinære undervisninga i skulen, rett til særskilt språkopplæring.

Utvalet føreslår stort sett ei vidareføring av gjeldande rett, men med nokre endringar. Mellom anna føreslår utvalet at regelen om plikt til kartlegging ikkje vert vidareført.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er einig i utvalet sine vurderingar knytt til at retten til særskilt språkopplæring vert vidareført. Fylkesrådmannen presiserer vidare at det er viktig med ei tydeliggjering av kva som skal til for å få rett til morsmålsopplæring og tospråkleg opplæring. Erfaring og forskning viser at det er det som i mange tilfelle er det beste tiltaket for å oppnå målet med særskilt språkopplæring. Fylkesrådmannen oppmodar departementet om å vurdere å få dette inn i ein rettleiar eller eventuelt i forskrift.

Når det gjeld regelen om plikt til kartlegging meiner utvalet at det ikkje bør regulerast særskilt i opplæringslova, då innhaldet i regelen allereie følgjer av forvaltningslova § 17 om utredningsplikta. Utvalet skriv at ein eigen regel i opplæringslova om kartlegging vil innebere ei dobbeltregulering, og slik dobbeltregulering skal normalt verte unngått. Difor føreslår utvalet atplikten til kartlegging ikkje vert vidareført.

Fylkesrådmannen er einig i at det er unødvendig med ei dobbeltregulering, og at det generelt er behov for ei opprydding på dette i opplæringslova. Samtidig er det viktig å då få inn ein tilvising til

forvaltningslova. Dette for å sikre at ein ikkje mister forståinga for at elevane skal kartleggast i desse sakene. Det er ikkje alle i skulevesenet som er like kjende med forvaltningslova.

Kapittel 36 - Skulemiljøet til elevane

Reglane om skulemiljøet til elevane er i dag samla i kapittel 9 A i dagens opplæringslov. Kapittel 9 A gjeld både det psykososiale og de fysiske skulemiljøet. Reglane om det psykososiale skulemiljøet vart revidert i 2017 og i tillegg har dei nyleg blitt evaluert.

På grunn av at reglane bygger på eit betydeleg kunnskapsgrunnlag har utvalet vurdert at det bør vere ein høg terskel for å gjere omfattande endringar av reglane om det psykososiale skulemiljøet. Difor er forslaga til utvalet i all hovudsak ei vidareføring av gjeldande regelverk. Samtidig føreslår utvalet nokre presiseringar i regelverket samt ei opprydding opp mot anna regelverk.

Utvalet har mellom anna vurdert om det skal fastsetjast særreglar i opplæringslova om at kommunen skal få førehandsvarsel i handhevingssakene, og på den måte få moglegheit til å uttale seg om tiltak som skal vedtakast. Utvalet viser til at kommunen ikkje vert rekna som part i saka og kommunen har difor ikkje krav på førehandsvarsel etter forvaltningslova. Vidare meiner utvalet at det skal vere ein høg terskel for å fråvike forvaltningslova og andre sektorovergripande lover. Utvalet peiker likevel på at kravet i forvaltningslova § 17 om at saka skal vere så godt opplyst som mogleg, betyr at den aktuelle fylkeskommunen og skulen må involverast i saka.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er einig i at det ikkje er nødvendig med særreglar i opplæringslova om førehandsvarsel til kommunar. Vidare er fylkesrådmannen einig i at skulen/skuleeigar likevel må involverast i saka, ut frå saksebehandlingsreglane i forvaltningslova. Sidan utvalet vel å ikkje lovfeste ein rett til førehandsvarsel for skulen/skuleeigar, meiner fylkesrådmannen at det vil vere særleg viktig at det vert utarbeidd sentrale retningslinjer for saksbehandlinga hos fylkesmannen. Dette for å sikre at det ikkje vert ulik praksis mellom fylkesmannsembeta og for å sikre at skulen/skuleeigar vert høyrde i handhevingssakene.

Utover den presiseringa som kjem fram over støttar fylkesrådmannen i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld skulemiljøet til elevane.

Kapittel 38 - Leing og personale i skulen

Krav til leing og personalet i skulen er i dag mellom anna fastsett i opplæringslova § 9-1 om leing av skulen, kapittel 10 om personalet i skulen og § 8-2 andre avsnitt om kontaktlærarar. Vidare er det fastsett nærmare krav til kompetanse ved tilsetting og for å kunne undervise i enkelte fag, i kapittel 14 i forskrift til opplæringslova.:

Utvalet føreslår med nokre unntak ei vidareføring av gjeldande regelverk. I tillegg har utvalet gjort nokre presiseringar der regulering kjem fram i andre lover. Unntaka der utvalet ikkje føreslår ei vidareføring gjeld mellom anna å ikkje vidareføre høve til unntak frå rektorkravet, tilsetting av rektorar på åremål, lovfestinga av tariffavtalar om lønns- og arbeidsvilkår for lærarar og kravet om at lærarstillingar og rektorstillingar skal lysast ut offentleg. Utvalet har også vurdert om det er behov for å lovfeste kvalifikasjonsprinsippet i opplæringslova, men fann at det ikkje er behov for det. Kvalifikasjonsprinsippet er godt utvikla og stadfesta gjennom mellom anna rettspraksis og forvaltningspraksis, og vidare er det inntatt i hovudtariffavtalen i kommunal sektor i § 2.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen støttar i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld leing og personale i skulen.

Kapittel 39 - Fagleg ansvar for opplæringa og bruk av assistentar og vikarar

I dagens reglar følger det av opplæringslova § 10-11 at personar som ikkje er tilsett i undervisningsstilling, kan hjelpe til i opplæringa dersom dei får nødvendig rådgiving. Vidare følger det av regelen at personalet som ikkje er tilsett i undervisningsstilling, ikkje skal ha ansvaret for opplæringa.

Utvalet føreslår å innføre krav i lova om at opplæringa må forberedast og følgjast opp av ein lærar, og krav om at ein lærar som hovudregel må vere til stades med elevane i opplærings situasjonen. I tillegg kjem utvalet med forslag om å innføre krav om forsvarleg vikarordning. Vidare er det gjort ei presisering om at det berre er lærarar som kan ha det faglege ansvaret for opplæringa. Det er også forslag om å vidareføre at assistentar skal kunne hjelpe til i opplæringa, men at kravet om rettleiing av assistentane med vidare ikkje vert vidareført.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen meiner at i opplæringa må det stillast krav til at læraren har naudsynt kompetanse i dei faga han eller ho skal undervise i. Vidare må ein kunne ha assistentar som kan betene til dømes maskiner og ivareta HMS-krav, særleg innan arbeid i verkstad i vidaregåande opplæring. Lærar må likevel ha overordna ansvar. Når det gjeld krav om forsvarleg vikarordning, meiner fylkesrådmannen at vikarar som vert tatt inn må ha naudsynt fagkompetanse til å gi opplæring på kortare og lengre sikt.

Utover dei presiseringane som kjem fram over støttar fylkesrådmannen i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld fagleg ansvar for opplæringa og bruk av assistentar og vikarar.

Kapittel 40 - Fleirfagleg kompetanse og helsesjukepleiar

Fleirfagleg kompetanse

I noverande opplæringslov følger det av § 10-8 at skuleeigar har ansvaret for at det er riktig og nødvendig kompetanse i verksemdene. Det er ingen krav i opplæringslova eller forskrift til opplæringslova om at det er personar med anna spesifikk kompetanse i skulen enn lærarkompetanse.

Utvalet føreslår å ikkje innføre krav om anna spesifikk kompetanse enn lærarkompetanse. Utvalet viser til at det er viktig å ha andre yrkesgrupper enn lærarar i skulen, men meiner at eit lovkrav om anna spesifikk kompetanse enn lærarkompetanse vil vere ein sterk inngripen i det kommunale handlingsrommet. Utvalet viser også til at dei i kapittel 38 føreslår å vidareføre kravet til at skuleeigar om å ha riktig og nødvendig kompetanse i skuleverksemda, og at dette kravet omfattar alle oppgåvene skuleeigar har på opplæringsområdet, ikkje berre sjølve opplæringa.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen er ikkje einig i utvalet sitt forslag på dette punktet. Fleire yrkesgrupper med ulik kompetanse er til stor hjelp i arbeidet med eleven sitt skule- og læringsmiljø. For å få fleire yrkesgrupper inn i skulen meiner fylkesrådmannen at det er nødvendig å stille krav om det.

Helsesjukepleiar og skulehelseteneste

Dagens opplæringslov inneheld ingen reglar om helsesjukepleiar eller skulehelseteneste. Utvalet har vurdert om det i ny opplæringslova bør stillast krav om helsesjukepleiar og skulehelseteneste. I dag er det krav i helse- og omsorgstenestelova om at kommunane må ha knytt til seg helsesjukepleiar og det er krav om at kommunane har skulehelseteneste. Utvalet meiner at reglane om skulehelseteneste ikkje bør flyttast til opplæringslova fordi utforminga av reglane om skulehelsetenesta bør sjåast i samheng med reguleringa av kommunen sine andre helsetenester. Vidare når det gjeld om det bør stillast krav om tilgang til helsesjukepleiar i ny opplæringslov, føreslår utvalet heller ein styrking av rådgiving om sosiale og personlege forhold ved at elevane skal ha god tilgang på slik rådgiving og at dei skal kunne få rådgiving om slike forhold frå andre enn sine lærarar.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

I høyringsnotatet viser utvalet til at elevane melder om at det er behov for samtale med personar med psykologisk kompetanse på skulen. Fylkesrådmannen meiner at å styrke rådgivinga om sosiale og personlege forhold vil ikkje nødvendigvis gi denne etterspurde kompetansen. Fylkesrådmannen er difor ikkje einig i utvalet sitt forslag og vurderingar om å ikkje innføre krav om helsesjukepleiar eller skulehelseteneste.

Vidare føreslår utvalet å ikkje vidareføre forskriftsheimelen om helsetilsyn og medisinsk hjelp for elevar som får spesialundervisning. Grunngevinga er at dagens forskriftsheimel ikkje er tatt i bruk, og alle elevar, inkludert elevar som får individuelt tilrettelagt opplæring, er omfatta av dei alminnelege reglane om skulehelsetenesta i anna lov og forskrift.

Fylkesrådmannen støttar utvalet sitt forslag om å ikkje vidareføre forskriftsheimelen om helsetilsyn og medisinsk hjelp for elevar som får spesialundervisning. Fylkesrådmannen meiner at det likevel er viktig at elevar med behov for helsefagleg hjelp og tilsyn i skuletida, blir følgt opp av personar med helsefagleg kompetanse.

Kapittel 41 - Vandelskrav og politiattestar

Dagens regel om politiattest i opplæringslova § 10-9 gjeld for grunnskule og vidaregåande skule. I dei seinare åra har det blitt auka merksemd om behovet for å beskytte barn og unge ved at det vert stilt vandelskrav til personar som skal ha ansvaret for dei.

Utvalet føreslår at dagens reglar om politiattest og tilsettingsforbod langt på veg vert vidareført. I tillegg er det forslag om å fastsetje ein regel om at det skal krevjast politiattest av personar som skal ha praksis i skulen og i andre tilbod som er omfatta av kravet om politiattest, på same måte som av dei som skal tilsettast. Vidare er det forslag om å utvide området for kva straffebed som skal anmerkast på ein politiattest samt at området for tilsettingsforbodet vert klargjort.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen støttar i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld vandelskrav og politiattestar.

Kapittel 45 – Grunnskuleopplæring og vidaregåande opplæring for vaksne

I dagens regelverk er rett til grunnskuleopplæring og vidaregåande opplæring for vaksne regulert i opplæringslova kapittel 4A. Etter dagens § 4A-3 vil ein som har fullført grunnskulen, men som ikkje har fullført vidaregåande opplæring, ha rett til vidaregåande opplæring for vaksne frå det året dei fyller 25 år. Vidare er inntaket av vaksne med og utan rett til vidaregåande opplæring regulert i forskrift til opplæringslova kapittel 6. Vaksne som har rett til vidaregåande opplæring, har rett til vurdering av realkompetansen sin og til kompetansebevis.

Utvalet føreslår å stort sett vidareføre dagens regelverk. Utvalet føreslår enkelte utvidingar av dei vaksne sine rettar og andre innhaldsmessige endringar i reglane om grunnopplæring for vaksne. Fylkesrådmannen vil berre kommenterer på det som går på vidaregåande opplæring for vaksne.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Generelt

Fylkesrådmannen er ikkje einig i omgrepet «voksne elever» som vert nytta i lovforslaget. I dag er omgrepet «deltakar» nytta for vaksne under opplæring etter § 4A-3, og «elev» for dei som får opplæring etter § 3-1. Det er viktig å vite om den vidaregåande opplæringa vert gjeve etter opplæringslova §§ 3-1 (ny § 6-1) eller 4A-3 (ny § 17-2). For vaksne som får opplæring etter opplæringslova § 17-2 meiner fylkesrådmannen at ein bør halde fram med å nytte eit eige omgrep som t.d. «deltakar» for å skilje frå dei som får opplæring etter opplæringslova §6-1 som blir kalla elevar. Omgrepet «voksne elever» kan lett misoppfattast til å vere vaksne som får opplæring saman med ungdom etter ny § 6-1 i ordinær vidaregåande skule.

Vidare er det i dag store variasjonar mellom fylka i samband med kor mykje vidaregåande opplæring den vaksne skal ha rett til i tid, til dømes kor mange gonger kan ein vaksen med rett få tilbod om opplæringa utan å fullføre. Avbrot kan ha ulike årsaker, og skjønn må alltid nyttast, Fylkesrådmannen ber departementet vurdere om det likevel kan presiserast i forskrift eller retningslinjer at retten ikkje er uavgrensa - jf. siste avsnitt NOU 45.4.4.7.

På bakgrunn av at målgruppa for vidaregåande opplæring for vaksne har endra seg, meiner fylkesrådmannen at fylkeskommunen si plikt til å sørge for ulykkesforsikring også bør omfatte vaksne deltakarar etter opplæringslova § 4A-3 (ny § 17-2). Det er no ein mykje større del av dei vaksne deltakarane som ikkje har økonomi til eller tradisjon for kjøp av individuell ulykkesforsikring.

Fylkesrådmannen finn det elles særskild uheldig at det ikkje blir vurdert rett til rådgiving for vaksne i vidaregåande opplæring. Hovuddelen av deltakargruppa er minoritetsspråklege som treng god rettleiing om vidare utdannings- og yrkesval, sjølv etter at dei er inntekne til eit opplæringstilbod. Erfaringane våre er at denne gruppa etterspør denne tenesta i stor grad, og er ressurskrevjande for skulane. Dei fylkesvise karrieresentera har langt i frå kapasitet til å dekke dette behovet.

Fylkesrådmannen sine vurderingar elles på forslaga til utvalet

Nedanfor vert nokre av punkta i forslaga til utvalet gjennomgått. Dei punkta fylkesrådmannen er i all hovudsak einig i vert ikkje nemnt.

Fylkesrådmannen støttar utvalet sitt forslag om å innføre rett til vidaregåande opplæring for dei som har «brukt opp» ungdomsretten til vidaregåande opplæring, men som ikkje har oppnådd studiekompetanse, yrkeskompetanse eller annan planlagt sluttkompetanse, og at denne retten ikkje er avgrensa til dei over 25 år. Fylkesrådmannen meiner at forslaget er godt, under føresetnad av at det må bli utarbeidd sentrale retningslinjer for kva denne retten skal omfatte. Gjeld den til dømes ein rett til å fullføre den opplæringa den vaksne har begynt på, eller gjeld den ein full vaksenrett. Vidare har utviding av rett økonomiske konsekvensar for fylkeskommunen som fylkesrådmannen meiner må kompenseras.

Fylkesrådmannen støttar utvalet sitt forslag om at det i forskrift vert innført krav om karakter 2 eller betre for å få rett til vidaregåande opplæring på grunnlag av privatisteksamen. I tillegg meiner fylkesrådmannen at det må bli innført krav om karakteren 2 i alle grunnskulefaga for vaksne for å få vitnemål på norsk grunnskule.

Utvalet føreslår å lovfeste at vaksne som ønsker det, normalt skal takast inn på eit opplæringstilbod som gir dei moglegheit til å formalisere sin yrkeskompetanse eller oppnå studiekompetanse. Den vaksne har elles rett til inntak på eit opplæringstilbod som fører fram til ein av tre sluttkompetansar som den vaksne har søkt på. Fylkesrådmannen finn utvalet sitt forslag å upresist i bruk av omgrepa opplæringstilbod og sluttkompetanse. Lovforslaget (ny § 17-2 andre avsnitt) seier «eit av tre opplæringstilbod». Fylkesrådmannen meiner det må presiserast i lova at det gjeld opplæringstilbod som fører til ein av tre sluttkompetansar. Fylkesrådmannen meiner at det også må presiserast i lova at inntak til ein av tre sluttkompetansar «bare bør gjelde innanfor det fylkeskommunen tilbyr», slik utvalet også skriv i kapittel 45.4.4.5 i NOU-en.

Fylkesrådmannen støttar at det blir presisert i lova at fylkeskommunen skal tilby alternativ opplæring Vg3 til både unge og vaksne som ikkje får læreplass. Tilbodet kan vere kombinert ungdoms- og vaksentilbod, og formuleringa «i den ordinære voksenopplæringa» meiner fylkesrådmannen då må takast vekk, då det normalt ikkje finst tilbod om opplæring i Vg3-lærefag der. Fylkesrådmannen meiner også at i dei fleste lærefaga bør hovudtyngda av opplæringa på Vg3 gå før seg i bedrift, sjølv om ein vidaregåande skule er ansvarleg for opplæringa.

Vidare støttar fylkesrådmannen forslaget om å innføre krav om at vaksne elevar må møte opp og delta aktivt i opplæringa. Fylkesrådmannen støttar også forslaget om ei bestemming om at kommunen og fylkeskommunen kan fastsetje lokale reglar om kva rettar og plikter som gjeld for dei vaksne elevane. Til begge desse forslaga meiner fylkesrådmannen at det er viktig at det blir utarbeidd sentrale retningslinjer. Det er for å unngå ulik praktisering mellom fylkeskommunane.

Utvalet føreslår også å presisere og utvide retten til skyss, reisefølge og losji for vaksne elevar med enkelte endringar. På bakgrunn av at målgruppa for vidaregåande opplæring for vaksne har endra seg, meiner fylkesrådmannen at vaksne som følgjer opplæring etter opplæringslova § 4A-3 (ny § 17-2) bør ha rett til gratis skyss, som andre elevar i vidaregåande skole. Korleis skysstilbodet skal organiserast, må avgjerast lokalt. Vaksne deltakarar i vidaregåande opplæring kan ha lang pendlarveg til skulen, som ikkje blir tilstrekkeleg dekkja av ordningar i Statens Lånekasse. Dette gjeld spesielt i distrikta, der vi har mange døme på at vaksne må avbryte skulegangen grunna for høge utgifter til skyss.

Kapittel 49 – Internkontroll og kvalitetsutvikling

I dag stiller opplæringslova § 13-10 andre avsnitt krav om at kommunen skal ha eit forsvarleg system. Dette systemet skal innehalde tre element: 1) vurdering om krava i opplæringslova og forskrift til lova er oppfylt, og oppfølging av desse vurderingane, 2) oppfølging av resultat frå nasjonale kvalitetsvurderingar og 3) krav om at det vert utarbeidd ein årleg tilstandsrapport som ein del av oppfølgingsansvaret. Det er også krav om skulebasert vurdering i forskrift til opplæringslova og krav om internkontroll i kommunelova.

Utvalet føreslår mellom anna å ikkje vidareføre særregelen om internkontroll på opplæringsområdet fordi dei vurderer at det er tilstrekkeleg med den generelle regelen om internkontroll i kommunelova. Utvalet føreslår også å erstatte dagens krav om oppfølging av

resultat frå nasjonale kvalitetsvurderingar med eit krav om kvalitetsutvikling, og flytte kravet om skulebasert vurdering til lova og regulere dette saman med krav om kvalitetsutvikling. Utvalet meiner at eit krav om at kommunen skal drive kvalitetsutvikling, utan å fastsette kva kunnskapsgrunnlag den skal baserast på, vil både kunne gjere tydelegare kommunane sitt ansvar som kvalitetsutviklar og gi eit større handlingsrom for lokal tilpassing. Vidare meiner utvalet at ei samla regulering av krava om kvalitetsvurderingar på skulenivå og kommunenivå kan bidra til å gi ein betre samanheng i regelverket.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Fylkesrådmannen støttar i all hovudsak utvalet sine vurderingar og forslag når det gjeld internkontroll og kvalitetsutvikling.

Økonomi: Endringane som utvalet føreslår, vil få økonomiske konsekvensar for fylkeskommunen. For å drive vidaregåande opplæring i tråd med framlegga i NOU 2019:23, må statlege overføringar til fylkeskommunane aukast.

Klima/Folkehelse/Regional planstrategi: Endringane som utvalet føreslår, vil ha ei betydning for både klima, folkehelse og regional planstrategi. Forslaga inneber ei endring som kan sikre høgre yrkesdeltaking. Oppdraget og målsettinga til vidaregåande opplæring har ei avgjerande rolle for å imøtekomme utfordringane som ligg i behovet for arbeidskraft, og å utrydde fattigdom, kjempe mot ulikskap og stoppe klimaendringane.

Konklusjon

Samla sett framstår lovforslaget og dei vurderingane som kjem fram i NOU 2019:23 som å vareta mandatet til utvalet. Fylkesrådmannen ser på dette arbeidet som ein viktig start på omlegginga av tilbodet i og organiseringa av grunnopplæringa.

Framlegg til innspelsnotat

NHO og landsforeningene har tidligere ment at:

- Opplæringskontorenes rolle må reguleres i opplæringsloven og i forskrift som noe annet enn lærebedrift. En slik regulering forutsetter at rolle og ansvar til opplæringskontorene, fylkeskommunene og til lærebedriftene blir klargjort. Opplæringskontorene er ikke en del av partstrukturen, men er eid av lærebedriftene.
- Opplæringskontorene bør få en rolle i arbeidet med statistikkgrunnlaget som ligger til grunn for dimensjoneringsarbeidet i yrkesopplæringsnemndene.
- Godkjenning av opplæringskontorer må være i henhold til nasjonale forskrifter og standarder. Disse må partene i arbeidslivet sammen med utdanningsmyndighetene utarbeide.
- Det skal fortsatt være fri etableringsrett for opplæringskontorer, men fylkeskommunene skal følge yrkesopplæringsnemndenes råd om behovet for nyetableringer.
- Den enkelte medlemsbedrift og opplæringskontoret må fortsatt bli godkjent som lærebedrift etter lovverket.
- Trepartsamarbeidet i næringslivet er viktig og bør utvikles videre

Spørsmål	Svar
Hvilke oppgaver skal opplæringskontorer ha?	<p>Overordna ansvar for lærlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sørge for kompensering av manglande restteori og kompetansemål. - Vere bindeledd mellom lærebedriftene mtp utveksling. - vere støtte for bedrifta når der oppstår utfordringar. - drive opplæring av instruktør og fagleg leiar - sjå til at rammene for opplæring er til stades og at lover og forskrifter blir følgde. - holde seg oppdatert i spørsmål som gjeld vidaregåande opplæring. - drive godt økonomisk slik at mest mogeleg av lærlingtilskotet kjem til bedrifta. - tilrettelegge for at bedriftene har tilgjengeleg godt verktøy for å drive og følge opp sin del av opplæringa og sine oppgåver. - vere rekrutteringskanal for bransjen
Samarbeid/delegering av ansvar mellom fylkeskommunen og opplæringskontorene	<ul style="list-style-type: none"> - burde få ansvar for vg3 opplæring(i skule)? - aktiv rolle i spørsmål om dimensjonering av vgo - samhandling om å rekruttere nye lærebedrifter - dersom opplæringskontoret ivartek fylkeskommunen sine oppgaver bør resursar som OK bruker kompenserast økonomisk av fylket utanom lærlingtilsot. - opplæringskontora si rolle i dag, reduserer fylkets resursbruk på oppfølging av kvar enkelt lærebedrift og lærling. - Delta og vere partner for utdanningsrettleiing og rekruttering av elevar til vgs.
Kvalitet i opplæring	<ul style="list-style-type: none"> - sørge for å ha kvalifisert personell og gode system for oppfølging både hos bedrift og opplæringskontor. Opplæringskontoret har pedagogisk kompetanse. Dette har som regel ikkje lærebedrifta. Kvalitet og kompetanse i undervisning av restteori. - Opplæring / kursing av instruktør og fagleg leiar.
Kvalitet på oppfølging	<p>Kvalitet på oppfølging skjer gjennom rutinemessig dialog:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mellom OK og fylkeskommunen. (åreleg kvalitetsdialogmøter) - mellom OK og lærebedrift. - oppfølgingsamtaler mellom lærlingen og OK. - Faglege tilbakemeldinger, (underveis og sluttvurdering), frå lærlingen, skriftleg og munnleg. - Ta ansvar for lærling, dersom det oppstår situasjon i bedrift (konkurs, konflikter osv)
Koordinering lærling – bedrift	<ul style="list-style-type: none"> - Halvårsamtaler - Sjekkliste fagleg, trivsel og HMS osv. - Daglege tilbakemeldinger og dialog (skriftleg og munnleg) - OK har kontroll med dette via bl.a webasert verktøy som safir og el-skolen

	<ul style="list-style-type: none"> - Rettleiing og støtte til bedrift og lærling ved problem/utfordringar i læreforholdet - Sørge for at lærlingen får kompensert kompetansemål ved hospitering i anna bedrift eller kurs.
Dimensjonering av det videregående tilbudet	<ul style="list-style-type: none"> - OK har årleg møter med arb.utvalet i fagopplæringsnemnda og adm. i fylket for å vurdere behov for dimensjonering av vgs. - OK gjev sine signal på vegner av sine lærebedrifter. På bakgrunn av historiske tal, tilbakemelding frå bransjen og ikkje minst marknadsutsikter framover.
Rekruttering av elever (Vg1/Vg2)	<ul style="list-style-type: none"> - Marknadsføring av faga på utdanningsmesser og open dag vgs (målgruppe er elevar og foreldre ungdomskulen) - Heilskap i rekruttering. Dei vidaregåande skulane markedsfører gjerne berre sine linjer/fag. Det er difor viktig at bransjen/OK markedsfører sine fag i nedslagsfeltet til vg-skular som ikkje har desse faga. Fordi næringslivet i same området har rekrutteringsbehov i elektrofag.
Rekruttering av lærebedrifter	<ul style="list-style-type: none"> - Vårt OK, brukar lite eller ingen resurs på rekruttering av lærebedrifter. - I dei tilfelle nye lærebedrifter ønsker å ta inn lærling, har OK stor betydning med sin kompetanse som kan avlaste bedrifta og gjere det enklare for dei å ta valet om å ta inn lærling. - Vi bevisstgjir bedriftene om fordelane ved til å ta inn lærlingar gjennom OK. - Klargjere rolle og arbeid og ansvarfordeling mellom lærebedrift og OK.
Rekruttering av lærlinger	<ul style="list-style-type: none"> - I liten grad, dette tek bedriftene seg av. Ved tilfeller der det er lærlingar tilgjengeleg etter hovudinntak, har OK, oversikt over bedrifter som har ledige læreplassar og kan formidle. - Bedriftene vurderer sine kandidatar i YFF faget. Dette er ein viktig rekrutteringskanal.
Kostnadseffektivitet	<ul style="list-style-type: none"> - Vårt kontor har som mål at mest mogeleg av lærlingtilskotet skal utbetalast til bedrifta. «der læringa føregår» OK skal ha minst mogeleg overskot etter tilskotsutbetaling. - For å drive kostnadseffektivt vurderer vi det slik at minst mulig av OK si drift skal gå til adm. av OK. Det er eigarane av OK som har kontroll på økomien gjennom styreoppfølging. Og kan i kraft av dette bestemme om OK skal ta meir av adm. oppgaver som elles ville blitt brukt til adm. i lærebedrift. - Kontor med få lærlingar har gjerne større prosentvis del som går til sin administrasjon.
Transparens ift oppgaver og økonomi (regnskap)	<p>Eigarane (bedriftene) har full innsynsrett (og plikt) til OK sin økonomi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styremøter 6-7 stk med aktivitetsorientering og økonomirapporter, kvartalsvis. Styret er samansett av representantar frå medlemsbedrifter - Medlemsmøter (lærebedrifter) - Årsmøte med årsmelding og rekneskap. - Pålagd revisjon, er aktivitet i tråd med lov og forskrifter (bl.a opplæringslova) - Revisjonsplikt dersom vi ikkje blir regulert i opplæringslova?
Ny fylkesstruktur – fusjoneringer	<ul style="list-style-type: none"> - Det er uvisst om fusjonering av OK tener oppfølging av lærlingane og lærebedriftene i særleg grad. - Vi ser det som viktig at OK har felles samarbeidsforum for å koordinere sin aktivitet opp mot fylke. Dette gjeld og innafor bransjen sine OK i samme fylke.
Samarbeid mellom bransjekontor (f.eks matindustri/industri)	<ul style="list-style-type: none"> - Samlokalisering - Samarbeid på felles interessepunkt, eksempelvis instruktør opplæring og andre kurs. - Læringsamlingar - Tverrfagleg samarbeid

I tillegg må det peikast på at ved ei ordning der lærlingstilskuddet går direkte til bedrift vil dette få konsekvensar for korleis lærling og utdanningssystemet vil fungere i framtida.

- Korleis vil lærebedriftene forholde seg til at lærlingstilskudd blir betalt direkte til dei?
Og i kva grad har ein garanti for at lærlingstilskott blir nytta til opplæring ved ei slik ordning.
- Korleis må opplæringskontoret forholde seg til usikkerheit knytta til økonomi i si drift.
Vil vi oppleve «shopping» på opplæring?
- Kven vil ta det overordna ansvaret?
- Bør det vere fritt fram å opprette opplæringskontor? (fri etableringsrett NHO)
- Kva blir konsekvens for fylkeskommunens resursbruk på lærlingane når OK ikkje lenger har ansvaret for kontrakt.
- Det blir peika på opplæringskontora si sentrale og verdfulle rolle i utdanningkjeden. Har vi garanti for at denne rolla vil halde fram ved ny lov der fokus blir flytta meir mot økonomiske insentiv for å halde drifta i gang.

På bakgrunn av dette, meiner vi at ei endring som er så omfattande som skissert i lovforslaget, vil få dramatisk konsekvensar for heile utdanningkjeden. Det er difor uforsvarleg å ta ut opplæringskontor frå opplæringslova utan ei meir omfattande studie av konsekvensane.

Framlegg: Konsekvensen av kva lovforslaget vil få for lærlinger, opplæringskontora, fylkeskommunen og lærebedrifter ved å ta opplæringskontoret ut av lova må konsekvensutredast.

Opplæringskontoras samarbeidsutval OKSU

Høyringsinnspel til Vestland fylkeskommune

Dato 21.04.2020

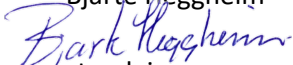
Frå: OKSU – Opplæringskontora sitt samarbeidsutval i Vestland

Sendinga inneheld desse høyringsvara:

1. Høyringsnotat OKSU NOU 2019: 23 "Ny opplæringslov"
2. Høyringsnotat OKSU NOU 2019: 25 " Med rett til å meistre "

OKSU

Bjarte Heggheim

styreleiar

Instruktøropplæring

Utvalet seier i NOU 2019: 23, kap. 29, side 319 følgende:

«Lærlingene må ha rett til å få opplæring av kvalifiserte instruktører, og regelverket bør stille tydeligere krav til at faglige ledere, instruktører og prøvenemndsmedlemmer deltar i opplæringstilbud»

Kvalitet i instruktøropplæring må styrkast, det er denne gruppa som er tettast på. Forskrift og regelverk bør definere kva som er kvalifisert instruktør.

Lærekandidatordninga

Utvalet seier i NOU 2019: 23, kap. 29.4, side 321 følgende:

«For å få bedrifter til å ta imot lærlinger med funksjonsnedsetting er det nødvendig med gode støtteordninger.»

I framlegg til ny opplæringslov fell omgrepet lærekandidat vekk. Dei som i dag blir kalla lærekandidatar vil ikkje lenger ha lovfesta rett til spesialundervisning, ref. opplæringslova § 4-2. Om ikkje det kjem på plass ei tilsvarande ordning, så vil desse personane bli meir utfordrande å formidle til opplæring i bedrift.

Utan øyremarka midlar til lærekandidatane vil dei få ein endå vanskelegare overgang til arbeidslivet.

Vi les av framlegget at meir skule kan vere ei alternativ løysing for desse personane, men vår erfaring tilseier at dette er eit dårleg alternativ. Vi trur at sjansen for å lukkast er større om dei kjem tidleg ut i arbeidslivet, med ein god plan for opplæringa. Vi vil peike på at erfaring med lærekandidatordninga er svært god i dei fylka som har teke den i bruk fullt ut.

Vi trur at yrkesfagleg fordjuping er sær viktig for denne gruppa med elevar, slik at dei kan finne sine styrker og knyte kontakt med arbeidslivet.

Prosedyre for teikning av opplæringskontrakt:

Vi er ikkje sikre på om dette er relevant for denne høyringsuttalen, men vi ynskjer å peike på at det er vanskeleg for lærebedriftene å teikne opplæringskontrakt med lærekandidatar utan å på førehand kjenne premissane. Behovet for instruktørstøtte må avklarast, og størrelsen på tilskotet må vere klart før opplæringskontrakten blir signert. Det må samtidig klargjerast kva pliktar og rettar som blir stilt til partane.

Opplæringskontor som lærebedrift

Utvalet foreslår i NOU 2019: 23, kap. 29.5, side 330 følgende:

– at opplæringskontor ikke reguleres i opplæringsloven, og dermed heller ikke kan godkjennes som lærebedrift

Som ein konsekvens av dette forslaget vil opplæringskontora ikkje lenger ha høve til å teikne lærekontraktar på vegne av sine medlemsbedrifter. Og bedrifta vil miste den formelle, faglege og administrative støtta som eit medlemskap gir.

Opplæringskontora må derfor framleis kunne teikne kontaktar og ivareta det juridiske ansvaret.

Medlemsbedriftene er hovudsakleg små og mellomstore verksemder med under 100 tilsette som ønsker assistanse til å vidareutvikle og kvalitetssikre si lærlingordning.

Forslaget må derfor avvisast slik det no er formulert.

Medlemsbedrifter registrert i OKSU sine opplæringskontor

Kjelde: www.vilbli.no eller heimeside til opplæringskontor

2tal Elektro AS	Baarøy Gustav as	BilXtra Nordfjordeid
A til Å Grafisk Design og Media AS	Balsnes Jon (Balsnes Bygg)	Birkeland Entreprenørforetning A/S
Abo Maskin as	Barmen og Lund AS	Bjarne Espe Trevarefabrikk
Agnitio AS	Barstein Partrederiet Ans	Bjerck og Brendø Maskin as
AH-Bygg AS	Berdal Røyr & Sanitær	Bjørgrs Mat as
AKRAFT AS	Berge & Co AS (Florø)	Bjørkhaug Maskin AS
Alexandra Hotel	Berge & Co AS (Førde)	Blanderiet AS
Allbygg Florø AS 5	Berge & Co AS (Måløy)	Blikås Elektro AS
Allmuen as	Berge & Co AS (Sogndal)	Blix Hotell as
Andersen AS	Berge & Co AS (Stryn)	BM Sølvsberg A/S
Andersen og Hofslundsengen Bygg AS	Best Fishing Gear as	Bmo Elektro AS
Anleggsservice as	Best Vik AS	Borlaug og Brosvik Transport A/S
Anleggsgartner Baarøy as	Bil Body AS	Bravida Norge AS
Aquaship Feedtrans as	Bildeler Førde AS	Breivik as
Arild Arntsen AS	Bilfinger Industrial Services avd	Brekke Maskinstasjon
Arne Aarbergsbotten AS	Årdal	Bremanger kommune
Arve Aasen AS	Bilfinger Industrial Services avd.	Brendsdal Bygg AS
Aske - Gatemat & Bryggeri	Høyanger	Brugrand Oskar as
Askvoll kommune	Bilfinger Industrial Services avd.	Bruheim A/S
Atløy Fisk as	Svelgen	Bruland Bygg
Aurland Elektriske AS	Bilhuset Førde AS	Brødrene Aa as
Aurland Energiverk AS	Bilpartner Vest AS	Brødrene Larsen
Aurland kommune	Bilpleiehallen AS	Brødrene Lutentun Ans
Auto 8-8 Forum AS (Florø)	Bilskadesenteret AS	Brødrene Sønnerheim A/S
AutoMarin AS	Biltema avd. Førde	BSL BYGG AS
Avery Dennison NTP	Biltema avd. Sogndal	Byggmeister Tore Hovland AS
B. Stensaker Transport AS	Biltreff AS	Byggmester Aase & Hegrenes AS

Byggmester Folkestad AS
 Byggmester Gjerland AS
 Byggmester Hagen Bjørn AS
 Byggmester Rune Vikøren AS
 Byggmester Stølsvik AS
 Byggsenteret Audun Hundere AS
 Byrkjelo Maskin AS
 Bødal & Næss Bygg AS
 Bødal og Næss Bygg as
 Bøe Arne
 Båtbygg AS
 Carfix Vik AS
 Cargill Florø - EWOS
 Caverion Norge AS, avd. Eid
 Caverion Norge AS, avd. Førde
 Caverion Norge AS, avd. Høyanger
 Caverion Norge AS, avd. Sogndal
 Consto SFJ AS
 Coop Nordvest SA
 Coop Prix avd Gaupne
 Coop Vest BA
 COOP Vest SA avd 406 COOP
 EXTRA Øvre Årdal
 COOP Vest SA avd 408 COOP
 EXTRA Sogndal
 Daco Mekaniske
 Dalaker Einar
 Dale Rør AS
 Dale Servicesenter AS
 Digital Etikett AS
 Domus Manufaktur, Førde
 Drage O. Entreprenør AS
 Drage Transport
 DrageBygg AS
 Drageset W As, Joker Loen
 Dvergsdal og Sunde Bygg AS
 Dvergsdal Ottar as
 DVI Service AS
 Døskeland Marine
 Easy Form as
 E-CO Energi AS
 Egge Transport AS
 Eid Elektro AS
 Eid Motor AS
 Eid Servicesenter AS
 Eid ungdomsskule
 Eid vidaregåande skule
 Eikefjord Bygg AS 2
 Eikefjord Elektro
 Einemo as
 Ekornes J E as
 Elektromontasje AS avd Årdal
 Elkem avd. Bremanger
 Elkjøp Fjordane AS (avd. Førde)
 Ellingsen Elektroservice AS
 Eltel Networks AS (avd. Førde)
 Engdal Tommy
 Entreprenørservice as
 Erko Seafood as
 Ervik Havfiske as
 Espeseth Bygg AS
 Etne Containerservice as
 Europris Førde
 Europris Sogndal
 Europris Årdal
 Ewebø Blikkenslagerverksted ANS
 Tømrrar Trond Falkenstein
 Fanevik Bygg AS
 Fanøyvåg as
 Farsund & Naustheller A/S
 Farsund Bygg AS
 Felleskjøpet Agri avd. Florø
 Ferske Smakar as
 Ferstad Installasjon AS
 Firda Billag Buss A/S
 Firda Bygg AS
 Firda Elektro AS
 Firda Sjøfarmer as
 Fiskebas as
 Fiskeveg AS
 Fjaler kommune
 Fjordane Bioenergi AS
 Fjordpipe AS
 Flatabø Transport AS
 Flataker transport
 Flatraket Bygg as
 Flokenes Fiskefarm as
 Flora Kjøkkenservice Kf
 Flora vidaregåande skule
 Florø Bil og Havneservice AS
 Florø Bilskade AS
 Florø Bygg AS
 Florø Entreprenør AS
 Florø Mur og Betong AS
 Florø Restaurantdrift as
 Florø Rør AS
 Flåm AS
 Flåm Byggservice as
 Flåten Maskin AS
 Flåten Termotransport A/S
 FMC Technologies avd. Florø
 Fokus Elektro AS
 Fokus Infranett AS
 Fortun Bensinstasjon AS
 Fosse Maskin og Transport A/S
 Fotefar Temareiser AS
 Fredheim Maskin og Betong AS
 Fredrik Vinsrygg (Vinsrygg VVS AS)
 Fresvik Produkt AS
 Fretland Bygg AS
 Fristad Elektro AS
 Frydenbø Bilsenter AS (Førde)
 Frydenbø Bilsenter AS (Sandane)
 Frydenbø Bilsenter AS (Sogndal)
 Frydenbø Bilsenter Sogn og Fj.
 Frøybas as
 Fs Anlegg as
 Fuhr Bygg AS
 Fure Mekaniske AS
 Fureli L A Maskin as
 Furevik AS
 Førde Bilberging AS
 Førde Bilsalg AS
 Førde Bilservice AS
 Førde Blikk og Ventilasjon AS
 Førde Egil
 Førde Kranutleige A/S
 Førde Mekaniske Industri AS
 Førde Metallprodukt AS
 Førde Sementvare AS
 Gardit Lås og Sikkerheit as
 Gardit Lås og Sikkerhet AS
 Gas Tech AS
 Gasta Design og kommunikasjon
 Gaular Bil AS
 Gaular Rør
 Gaupne Bilsenter AS
 Geir Ove Holen AS
 Geir Sandal as
 Gjerløw Maskin og Transport as
 Global Florø AS
 Gloppen Hotell as
 Gloppen Kommunale Kjøkken
 Gloppen kommune
 Gravdal Bygg AS
 Grunnfjell as
 Grønsberg Bygg AS
 Grønsberg og Sønner AS
 GT Bil AS
 Gulen kommune
 HAFS Elektro & Rør AS
 Hafslø Bilsenter AS
 Hafstad Magne as
 Hafstad Svein Erik
 Hagen AS
 Halliburton avd. Florø
 Halset entreprenørservice AS
 Halsør Maskin as
 Hansen`s Transportservice
 Harald Kapstad AS
 Hareid Elektriske Teknikk AS
 Hatleberg Bil & Maskin AS
 Hatledal Arvid as
 Havlandet Forskningslaborator as
 Havlandet Marin Yngel as
 Havnen Anlegg as
 Havstjerna as
 Havyard Ship Technology AS
 HBV Betong AS
 Hellenes AS
 Hellvik hus Fjordane AS
 Helse Førde Hf
 Henden Elektro AS
 Hermansverk Servicesenter AS
 Hillestad Jon
 Hillestad, Leidulf
 Hjelmset Olav as

HMR Hydeg
 Hoff & Knutson Transport ANS
 Holen Installasjon AS
 Holmedal Elektriske AS
 Horne Maskin as
 Hotel Loenfjord as
 Hovden Senior as
 HS Bygg AS
 Htrade AS
 Husevåg Rør AS
 H-Vinduet Bauge
 Hydro Aluminium AS
 Hydro Aluminium Årdal
 Hydro Energi Sogn
 Hydro PM Technology
 Hyen Fisk as
 Hyllestad Bygg A/S
 Hyllestad kommune
 Høyanger Bil AS
 Høyanger kommune
 Høyanger Rørleggerforretning
 Håvard Orheim AS
 I O S Tubular Management
 Impec AS
 In Via as
 Indre Sogn Asvo
 Indre Sogn Bil AS
 Indresognbil AS
 Innvik as
 Instefjord Anlegg AS
 Intin AS
 Isovent AS
 iStand a/s 1
 IT-Kom
 Ivar A. Sunde AS
 Jacel AS
 Jan`s Bilberging as
 Janco Bilrep AS
 Jarstad Rør A/S
 Jatak Kaupanger
 Johnny Hafstad Transport AS
 Jordalen Maskin AS
 Josvanger Elektro AS
 Jølster Betongbygg AS
 Jølster Bil AS
 Jølster Bygg AS
 Jørgensen Asle
 K Strømmen Lakseoppdrett as
 K.Jansen AS
 Karstensen E Fiskeoppdrett as
 Kaupanger bil AS
 KenVent AS
 Kiwi Øvre Årdal
 Kjeilen Hus AS
 Klausen Industrier Svelgen
 Kleiven Sogn AS
 Klima Expertene AS
 KMI Kleive Mekaniske &
 Industriservice
 Knut Sollid
 Knutholmen Restaurant og Pub as
 Kollsete og Liheim Byggteam AS
 Kollsete Thermotransport AS
 Kolo Veidekke as
 Komplet Bygg Vest AS 1
 Kontorgiganten AS - Kontorspar
 Kontorpunkt as
 Kontorsenteret AS
 Kraftstasjonen Restaurant &
 Kolonial
 Kvartalet Møbler AS
 Kveen AS
 Kvernevik A/S
 Kversøy Maskin as
 Kåre Bøe
 Kåre Magnar Naustdal
 Kårstad A/S
 Lammetun Ferie og Fritid
 Landøy Fiskeoppdrett as
 Langedal Bygg
 Langeteig & Vollidal Byggm.AS
 Lavik Kro as
 Leif Lote AS
 Leikanger Auto as
 Leirdal Harald
 Leiv Austrheim AS
 Lending Båtbyggeri
 Lending Rederi as
 Lerum AS
 Lerum frakt A/S
 Lidal vedlikehold og service AS
 Lindvik Malermester AS
 Liseth Elektro AS
 Liva Transport as
 Ljotebø Transport A/S
 Lokreim Bygg og Betong AS
 Lokreim Bygg og Betong AS
 Lund Bjarte
 Luster Byggservice AS
 Luster Energiverk AS
 Luster kommune
 Luster Mekaniske Industri AS
 Luster Sparebank
 Luster Trelastlager AS
 Luster Trelastlager AS
 Lux House AS
 Lærdal Energi AS
 Lærdal kommune
 M K Myklebust Entreprenør as
 Magne Hafstad A/S
 Magnus Haugsdal Transport AS
 Magnus Nistad A/S
 Malargruppa AS
 Maler Rune Skilbrei
 Malermester Arne Kalstad AS
 Mardal Rør AS
 Maritime Montering AS
 Marø Havbruk as
 Maskin En3prenør1 as
 Mathias Øen Transport AS
 MECA Norway AS
 Melcon as
 Mentro Jobb og Kurscenter as
 Mesta AS
 Mesta AS Elektro Sogndal (avd.
 Elektro)
 Mesta Drift as - Region Vest
 Metre AS
 Midtun og Tveit Byggservice AS
 Mjømen og Berge Byggeverksemd
 AS
 Mo og Øyrane vidaregåande skule
 Moderne Varme as
 Mowi Norway as
 Multivolt AS
 Myklebust En Tømrar AS
 Måløy Auto as
 Måløy Byggservice AS
 Måløy Container Transport A/S
 Naustdal Elektro AS
 Naustdal Transport A/S
 NBN Elektro AS
 NBN Naustdal AS
 NCC Norge AS
 Nedreberg Maskin og Transport
 Nedre-Flo Sunde AS
 Neisa Norway AS
 Nesbakk Helge Rørlegger
 Nesbakk S. H. AS
 Nesseplast A/S
 New Havyard Ship Technologies AS
 Nomek as
 Nor Tekstil avd. Jobbpartner Førde
 Norblikk AS
 Nord Solund Fiskeriselskap as
 Nordbohus Sogn AS 2
 Norddal Auto AS
 Nordfjord Elcom AS
 Nordfjord Elektro AS
 Nordfjord Entreprenør AS
 Nordfjord Folkehøgskule Sa
 Nordfjord Hotell
 Nordfjord Installasjon AS
 Nordfjord Kjøtt as
 Nordfjord Laks as
 Nordfjord Skifer as
 Nor-Drikk A/S
 Nordvestvinduet as
 Norgeshus Naustdal Bygg AS
 Nornes Eirik og Odd AS
 Norsand A/S
 Norsk Bergsikring AS
 Norsk Gjenvinning as
 Norsk Kystkultur Akademi AS
 Norsk motor import AS
 Norsk Scania AS (Førde)
 Norsk Scania AS (Stryn)

NorSun AS	Riko Førde AS	Sogndal kommune
Nortronik	RIKSBYGG AS	Sogndal Mc-senter as
Nortura AS	Rinde Anlegg AS	Sogndal studentbarnehage
Nortura avd. Førde	Roald Øen AS	Sogndal vidaregåande skule
Nortura avd. Sogndal	Rocketfarm	Sognefjord Bygg AS
Norva24 Birkeland AS	Rones Barnehage	Sogneprodukt as
Norva24 Vest AS	R-Profile	Solberg EI-service AS
Nundal Consult AS	Rygg Borgar as	Solbris Senior as
Nygårds Transport AS	Ryland Bygg AS	Solheim Diesel AS
Nyland Maskin AS	Rørlegger R. Nigardsøy AS	Solund kommune
Nyrstar	Rørleggerservice Florø AS	Solund Verft AS
Obs Bygg Førde	Rørleggjar Ingmar Fimreite AS	Spar Hafslø / J H Sterri Eftf AS
OD Bygg AS	Rørleggjarservice AS	Sparebanken Sogn og Fjordane
Olav Hjelmeset A/S	Røyrvik Bygg og Betong AS	Sportshuset AS
Olav O. Hæreid & Sønn as	Røyseth Maskin as	Stad kommune
Olav O. Hæreid AS	Råheim Transport A/S	Stad Kystbygg as
Olav Skoge	S. Kristofersson AS 1	Stadlandet VVS AS
Olden Rør	Safari engros AS	Stadpipe AS
Ole-Helge Solstad A/S	Safeclean	Stadt Servicesenter AS
Olsen Transport AS	Safeport	Starheimsvik AS
OneCo Networks AS (distrikt sørvest Førde)	Saga Fjordbase AS	Staro Tech AS
Opal Entreprenør AS	Sande barnehage	Statkraft Energi AS Gaupne
Opus AS	Sande Geir as	Stein Torald Vonen AS
Origod as	Sande Settefisk as	Steinvik Fiskefarm as
Ornes Båtbyggeri	SAR AS avd Florø	Stjernekjøp Snorre – Cubus avd. Florø
Ortra A/S	Scandic Sunnfjord	Stokkebø Maskin as
Osland Havbruk as	Seime Byggmester AS	Storm På Stad as
Osland Onar Ståle ENK	Seljeset Ola Inge	Strand Bernhard
Ottar Dvergsdal AS	Sentrum Autoservice as	Straume Torleiv as
Ottobas as	SFE Nett AS	Straumsnes Bygg AS 2
Paneda Dab as	Sigurd Solberg AS	Stryn Bedriftsbarnehage as
Parata AS	Simas IKS	Stryn Betong A/S
Pelagia avd. Kalvåg	SITEP	Stryn Betongelement AS
Per A Øren AS	Sjur Gjerløw Byggeneste	Stryn Eiendom Entreprenør AS
Per A Øren Transport A/S	Sjøprodukt as	Stryn Elektro AS
Per Borthheim Transport A/S	Sjøvær Havfiske as	Stryn kommune
Petal	Skadesenteret Riko AS	Stryn Mek. Verksted AS
PGP AS	Skadesenteret Sogn AS	Stryn Pukk AS
Posten Norge AS avd Førde	Skahjem Bygg AS	Stryvo as
Postnord AS avd Skei	Skei Hotel as	Strømsnes Jon AS
Presis Vegdrift as	Skei Servicenter	Stølsvik Byggmester AS
Pretre as	Skipervika Offshore Services	Stårheim Bilverksted as
Printfarm (Skrivargarden AS)	Skogstad Sport as	Stårheim Bygg AS
PS Bil AS	Skår VVS AS	Sumtrans AS
R. Vedvik Maskin as	Skårhaug Taktekk AS	Sunde & Myhren Transport AS
Ramsdal Audun as	Slinde Transport AS	Sunde Auto AS
Ramsdal Maskin AS	Sogn Aqua as	Sunde Jostein Maskinentreprenør as
Rebygg as	Sogn Bil & Båt AS	Sunde Resirk A/S
Reco Bygg og Skadeteknikk AS	Sogn Bilskade AS	Sunde Stein Arne
Recover Nordic AS	Sogn Bygg og Montasje as	Sunnfjord Betong AS
Refvik Bygg	Sogn EI Service AS	Sunnfjord Bil as, Førde
Refvik Bygg	Sogn Elektro AS	Sunnfjord Elektro AS
Reiakvam Antirust AS	Sogn Entreprenør AS	Sunnfjord Industri AS
Reiakvam Rørservice AS	Sogn Jord- og Hagebruksskule	Sunnfjord kommune
Rema 1000 Evja	Sogn og Fjordane Bygg AS	Sunnfjord Miljøverk Iks
Rema 1000 Nordfjordeid	Sogn Røyr AS	Sunnfjord Rør AS
Repco ANS	Sogn Sparebank	Svanøy Havbruk as
Retura Nomil Sandane	Sogn Transportentral SA	
	Sogndal Hotell AS	

Swire Oilfield Services AS
 Sy og strikkebui Oddveig Alpen
 Sygna Transport A/S
 Sæthre Walther & Co AS
 Sætren Installasjon AS
 Sætren Sagbruk
 Sætren Sagbruk
 Sødermann as
 Sølvberg Bygg AS
 Sønnico AS (avd Florø)
 Sørsida Sag AS
 T&R Haugen Maskin AS
 T. Frivik Taubanedrift AS
 Team Verksted Vest AS (Lærdal)
 Teekay Petrojarl Production
 Telekiosken Førde AS
 Tennebø Sverre Rør AS
 Terdal Bilservice AS
 Tess Møre avd. Florø
 Th. Flåten sand-singel AS
 Th. Holene A/S
 Tharaso AS 1
 Thor Tenden Transport A/S
 TIDE Sogn
 Timbla AS
 Tine avd. Byrkjelo
 Tine avd. Vik
 Tistels Auto
 Tomafisk as
 Tools AS avd Førde
 Torbas as
 Torgrim Larsen Transport AS
 Toyota Nordfjord og Førde AS
 (Førde)
 Toyota Nordfjord og Førde AS
 (Måløy)
 Toyota Nordfjord og Førde AS
 (Stryn)
 Toyota Sogn AS
 TPD Bygg AS
 Trademark Auto
 Transferd A/S avd Førde
 Transferd A/S avd Sogn
 Transferd A/S avd Stryn
 Trappeprodusenten AS
 Trond M Sogndes as
 Trucknor Firda AS
 Trucknor Førde AS
 Trucknor SF AS (Sandane)
 Trucknor SF AS (Stryn)
 Trucknor SF AS (Kaupanger)
 Trucknor SF AS (Årdalstangen)
 Trygve Ullaland AS
 TS Idehus, Terje Sunde AS
 Tussa Nett AS
 Tysnes Arne As, Rema 1000 Stryn
 Tømrrar Eikelid
 Tømrrar Kjell Olav Bjørkum AS
 Tømrrar Lars Erik Kjos AS

Tømrrarfirma Røys AS
 Tømrrarfirma Lågeide & Nesbakk AS
 Ullaland Trygve as
 Ulvesund Elektro AS
 UNU AS
 Utvik Bygg AS
 Utvik Maskin AS
 V.Sunde Transport AS
 Vaardal AS Blikk og Ventilasjon
 Vee Bensin og Bilrekvisita AS
 Veekiosken AS
 Veidekke Entreprenør AS - Sogn og
 Fjordane
 Veidekke Industri As, Avd Hyllestad
 Vemax A/S
 Vendanor as
 Vest Auto AS
 Vest Elektro IKT AS
 Vest Service AS
 Vestbris Fiskeriselskap as
 Vesterhav as
 Vesterland Feriepark DA
 Vestland Elektro og Rør AS
 Vestland fylkeskommune
 Vestlandshus Sogn AS 1
 Veststeinen as
 Victoria Hotell Florø as
 Videonor AS
 Vik kommune
 Vik Kr. A. AS
 Vik Ørsta AS
 Vike Bjørn Ståle AS
 Vikøren Bent AS
 Vinsrygg Maskin AS
 VM BYGG AS
 Volda Maskin as Avd. Naustdal
 Voll Lunde Maskin as
 VVS Service Rune Berge AS
 VY Buss AS avd Stryn
 Kinn kommune
 Walcon Maritime
 Wergeland Holding AS
 West Industri Service AS
 West Maskin AS
 Westmek AS avd. Stadlandet
 WIS VVS AS
 Yndestad Mekaniske AS
 Yri Sand AS
 Ytre Eide Sport as
 Ødegård Bygg og Maskin AS
 Økonomiservice AS
 Øren Hotel as
 Øren Per A. as
 Østerbø Maskin AS
 Østfold Energi AS
 Øvreberg Installasjonsforretning
 AS
 Øvrebø Fargehandel AS
 Åm Sogndes Bygdeservice

Årdal Blikkenslagerservice AS
 Årdal Byggservice
 Årdal Energi KF
 Årdal kommune
 Årdal Møte AS
 Årdal Møbel AS
 Årdal Rør og Sanitær AS
 Årdal vidaregåande skule
 Årdalsnett AS
 Åsen og Øvrelid AS

Kap. 1, «Om utvalgets forslag, mandat, sammensetning og arbeid»

Med det mandatet som utvalet har fått er det så breitt at ansvarsforholdet vil smuldre vekk. Det burde være ein styrke for opplæringskontora dersom ein får tildelt fleire oppgåver og får betalt for desse.

Det er foreslått at det skal utvidast frå rett til 3 år i vidaregåande opplæring til rett å fullføre mot studie eller yrkeskompetanse dette vil styrke eleven/lærlingens rettigheter. Større moglegheit for omval og fordjuping er ein styrke for eleven/lærlingen, dette gir større valfridom og større moglegheit til å auke gjennomføringsprosenten.

Kap 2, «Føringer for det vidare arbeidet»

Vaksne sin rette til vidaregåande opplæring er nødvendig å utvide, det må kunne nyttast moglegheit til realkompetansevurdering som undervegs- og sluttevaluering. Det er viktig med eit offentleg samarbeid for å få til eit godt tilbod her.

Kap 6, «De yrkesfaglige utdanningsløpene»

Det må føreligge sentrale retningslinjer for val av opplærings modellar. Dersom dette skal avgjerast lokalt vil det føre til at næringslivet får vanskar med å forholde seg til dette ved tilsetjingar.

Det å yrkesrette fellesfaga har utvalet peika på, og dette er ein viktig del av den yrkesretta opplæringsmodellen. Det vil og vere ein styrke for eleven/lærlingens gjennomføringsgrad.

Yrkesfagleg fordjuping må bli ein tydelegare del av yrkesfag og at det ikkje skal kunne brukast til påbygg til studiekompetanse. Dette er eit viktig punkt i dei framtidige læreplanane.

Dimensjonering av utdanningstilbodet må i framtida styrast av Y-nemnda i samarbeid med det lokale næringsliv. Fylkeskommunen og opplæringskontora/næringslivet må tildelast eit større ansvar for oppfylging av lærlingar/lærekandidatar. Skulane må ikkje tildelast oppgåver der dei skal fylgje lærlingane etter at dei starta i bedriftsopplæring.

Kap 7, «Omvalg og muligheter for vidare utdanning»

Påbygging til generell studiekompetanse etter Vg2 fjernast, men retten til påbygg etter Vg3 skal fortsett bestå er bra for fullføringsgraden. Det å styrke moglegheita til yrkesfagleg påbygging frå studieforbereidande til yrkesfag er og ein styrke for rekruttering til næringslivet.

Kap 8, «Voksne i videregående opplæring»

OKSU meiner at «Fagbrev på jobb» må bli vidareført som obligatorisk for alle fylkeskommunar.

Lærekandidatar må ha øyremerkta ekstratilskot som er kjent ved signering av kontrakt.

Elevar som manglar læreplass må kvalifiserast til læreplass gjennom målretta opplæring i skule eller fylkeskommunale kompetansesenter og i eit samarbeid mellom fylkeskommunen og næringslivet.

Kap 9, «Styring, roller og ansvar i videregående opplæring»

Krav til fagleg kompetanse i alle ledd og å styrke denne er viktig å forsterke i framtida. Dette må og gjelde kompetanse til dei som har ansvar for karriererettleiing.

«Fylkeskommunene har begrenset innsikt og mulighet til å sikre at opplæringskontorenes arbeid er av god kvalitet». Vi meiner at fylkeskommunen har full innsynsrett i opplæringskontora sin aktivitet slik det er i dag. Men vi er samde med utvalet i at ein må «sikre at deres bidrag går inn i fylkeskommunenes helhetlige strategi for å utdanne fagarbeidere»

Fagopplæring dekker ikkje elevane og arbeidslivets behov, dette inneberer at det er mykje feil rådgiving i skulesystemet det er og for liten tilgang på elevar noko som vil gje konkurranse mellom ulike utdanningsprogram.